

Boj na
trgu surovin

Zakaj bi morali
delati do smrti?

Kazalo

5

**V Impolu FT zvišujejo
prodajne cene izdelkov**

6

**Impol R in R gre
v korak s časom**

7

**Stiskalništvo
si je opomoglo**

10

**Zakaj bi morali
delati do smrti?**

14

Proč z mobingom

Uvodnik

Nina
Juhart
Potočnik

Letošnja jesen je prav pestra. Na državni ravni se dogajajo številni pretresljivi dogodki: stečaji številnih gradbenih podjetij, borbe sindikata javnega sektorja in stavke delavcev, lokalne volitve in razburjanje javnosti zaradi vladnih reform, med katerimi zagotovo prednjači reforma pokojninskega sistema, ki bo na tak ali drugačen način prizadela prav vse državljane Slovenije. Ker je reforma vedno bolj aktualna, smo ji tudi v Metalurgu namenili svoj prostor, da se lahko zaposleni podrobneje seznani s tem, kaj nas (najverjetneje) bo doletelo.

Težko si je ustvariti uravnoteženo mnenje o reformi, saj bi vsi raje videli, da bi delali manj časa, šli prej na zaslužen počitek in ob tem prejeli pokojnino, ki bi omogočila normalno življenje. Ob padcu rodnosti in rasti življenjske dobe se je razmerje med mladim in starim prebivalstvom v zadnjih šestdesetih letih močno spremenilo, kar pomeni, da je vse manj delovno aktivnega prebivalstva, ki mora podpirati vse več upokojencev. Če se bo ta trend nadaljeval, bodo sedanji mladi podporniki pokojninskega sistema brez korenitih reform na stara leta ostali brez pokojnin oziroma bodo pokojnine, ki jih bodo prejeli, tako mizerne, da ne bodo omogočale preživetja. Pojavlja se vprašanje, kdo se bo potem še sploh želel uradno zaposliti, če bo vedel, da dela za druge, sam pa od tega nima nič. Če korenitih sprememb ne bo, sta v nevarnosti celoten medgeneracijski sporazum in tudi delovanje trga dela.

Ob tem pa se pojavlja drugo vprašanje. Res je, da je bil sedanji pokojninski sistem zasnovan v času Bismarcka, ko je bila povprečna življenjska doba posameznika 45 let, vendar je prav tako tudi res, da ob koncu 19. stoletja družba ni bila sposobna proizvajati toliko izdelkov, ustvarjati večje dodane vrednosti na državljana, delati presežkov in ustvarjati blaginje. Današnja družba to zna ustvariti. In kam gre ta presežen denar: v napredno tehnologijo za vojaške namene, ki bi nas v primeru uporabe tako ali tako pokončala, v prenasičen državni aparat, ki ob prevelikem aparatu administracije (samo pogledajte, koliko imamo občin!) neracionalno zapravlja davkoplačevalski denar, v nesmiselno razporejanje državnega denarja (v Sloveniji bi naj bilo 25 odstotkov otrok iz enostarševskih družin – realen podatek ali zloraba sistema?), v korupcijske posle, pri katerih tisti, ki so pri koritu, dobesedno obogatijo itd. Menim, da bi se v primeru racionalizacije delovanja državnega aparata tudi lahko našel manjkajoči denar za pokojnine, denar, ki ne bi prihajal v blagajno na račun trpljenja ostarelih delavcev in boja za preživetje med upokojenci, ki se z mizernimi pokojninam komaj prebijejo skozi mesec.

Država bi se morala obnašati bolj kot podjetje, racionalizirati poslovanje, zmanjšati stroške in optimizirati poslovne rezultate. Morda bi ji poslovanje skupine Impol lahko dalo kakšno idejo ...

Nina Juhart Potočnik,
urednica Metalurga

Boj na trgu surovin

MAG. TANJA BRKLJAČIČ O NAPOVEDIH ZA PRIHODNJE LETO

Kakšno je stanje na trgu surovin in zakaj prihaja do pomanjkanja?

Po strmem padcu borznih cen aluminija ob koncu leta 2008 se je lani po svetu zaprlo precej proizvodnih kapacitet, ker je bila proizvodnja nedonosna. V letošnjem letu pa vse od aprila dalje povpraševanje po izdelkih iz aluminija strmo raste tako v Evropi kot tudi v Ameriki in Aziji. Medtem se je res odprlo nekaj novih elektroliz na Bližnjem vzhodu, vendar vse te kapacitete komaj nasitijo azijski trg, ki je skupaj s Kitajsko velik porabnik aluminija. Vedeti moramo, da Evropa nima dovolj lastne proizvodnje aluminija, zato ga mora uvažati. Proizvajalci iz Azije in Amerike pa aluminij raje prodajo domačim kupcem ali bankam, kot pa da bi plačevali velike transportne stroške do Evrope in dodatno k temu še evropske uvozne carine. Zaradi padca delnic in drugih vrednostnih papirjev so pričele v aluminij vlagati tudi

banke, ker so zaslutile, da gre za varno naložbo. Zaloge aluminija po svetu, ki so v lasti bank, se kopičijo, vendar so za nas – predelovalce – nedostopne, ker so vezane v razne finančne transakcije. V sedanjih razmerah kljub zadostni svetovni proizvodnji aluminija ni vedno dovolj na prostem trgu, kar še posebej velja za Evropo.

Kako se skupina Impol spopada s to problematiko?

Impol je predelovalec, ki nima lastne surovine, ima pa že precej velike predelovalne kapacitete, ki se z zadnjo investicijo Alumobil še povečujejo. Letno moramo tako nabaviti približno 170.000 ton aluminija v različnih oblikah in kakovostih. V zadnjih dveh letih se vseskozi srečujemo z večjimi težavami pri nabavi surovin. Lani smo imeli največ težav z nabavo ingotov, kar smo nekako uspeli obvladati v sredini letošnjega leta. Letos pa se težave kopičijo pri nabavi foilstocka za proizvodnjo folij ter drogov za proizvodnjo profilov in palic.

Foilstock je specifičen material, ki je namenjen nadaljnjemu valjanju v folije in ki ga ne zna proizvesti vsaka valjarna. Lani smo sklenili dobro nabavno pogodbo, zato smo uspeli nabaviti celo nekoliko več foilstocka, kot smo si zastavili v letnem načrtu, poleg tega pa je Impol letos prejemal surovine po precej nizkih cenah v primerjavi s tržnimi. Res pa je, da bi lahko proizvedli in prodali še več folij, vendar dodatnih količin foilstocka letos na trgu ni. Tudi naši dobavitelji, ki imajo dovolj proizvodnih kapacitet, imajo težave z nabavo bram, zato nam zelenih količin ne morejo potrditi.

V načrtu za letošnje leto smo predvideli, da bomo velik del drogov za proizvodnjo profilov odlili v Impolu LLT. Ker pa je obseg naročil za palice začel strmo naraščati, smo morali livarniške kapacitete, namenjene litju drogov za profile, preusmeriti v litje drogov za palice. Zato smo morali na trgu poiskati celotnih 2.500 ton drogov, kolikor jih na mesec porabijo v proizvodnem procesu profilov.

Res sem zadovoljna, da nam je uspelo, ker smo tako lahko dvignili proizvodnjo in prodajo palic. Težavo smo lahko rešili le z večjo nabavo ingotov, ki smo jih poslali v predelavo, kajti livarne po Evropi imajo dovolj velike proizvodne kapacitete za litje drogov, vendar nimajo dovolj aluminija. Da uspemo reševati oskrbo s surovino, se poslužujemo vseh možnih, mnogokrat

Da uspemo reševati oskrbo s surovino, se poslužujemo vseh možnih, logistično izredno zahtevnih transakcij. Velika prednost je poznavanje širokega kroga ljudi iz sveta aluminija, in v zadnjih dveh letih smo uspeli aluminij nabaviti tudi izključno na račun dobrih in dolgoletnih poslovnih odnosov.

logistično izredno zahtevnih transakcij. Velika prednost v tej situaciji je tudi poznavanje širokega kroga ljudi iz sveta aluminija, in v zadnjih dveh letih smo uspeli aluminij nabaviti izključno na račun dobrih in dolgoletnih poslovnih odnosov z raznimi poslovnimi partnerji. Moderen izraz za to je »networking« – v nabavi pa vemo, kaj to pomeni v praksi.

Od kod skupina Impol pripelje največ surovine in v kakšnih oblikah? Je v letošnjem letu prišlo do kakšnih sprememb? Večina aluminija, ki prihaja v Impol, je še vedno ruskega izvora (45 odstotkov), iz Evrope nabavljamo 35 odstotkov vsega aluminija in iz Afrike 20 odstotkov. Delež posameznih oblik surovin v skupni nabavi na nivoju skupine Impol za leto 2010:

- ingoti: 55 odstotkov,
- scrap: 15 odstotkov,
- čiste brame: 10 odstotkov,

Večina aluminija, ki prihaja v Impol, je ruskega izvora

- drogovi za profile: 10 odstotkov,
 - foilstock: 10 odstotkov.
- Povečujemo nabavo ingotov, foilstocka in scrapa, ostale skupine ostajajo na nivoju zadnjih dveh let.

Kakšne so napovedi in pričakovanja za prihodnje leto?

Prejšnji teden sem bila v Londonu, kjer se vsako leto proti koncu leta zberejo porabniki, proizvajalci, borzni posredniki in banke s področja barvnih kovin. Imela sem sestanke z različnimi proizvajalci, trgovci in ostalimi dobavitelji. Preučili smo tržno situacijo, možnosti sodelovanja v letu 2011 in ocenili gibanje nabavnih premij aluminija v letu 2011. Skupna točka vseh teh pogovorov je v tem, da so nam vsi dobavitelji omejili količine za prihodnje leto, nekateri ne želijo ponuditi ničesar, ker bodo vse surovine porabili v lastni predelavi (npr. Novelis in Hydro za foilstock). To pomeni, da v tej fazi »lovimo« količine, da bomo lahko zagotovili dovolj surovine za naše potrebe. To sedaj ni enostavno, ker nam skoraj

vsí dosedanjí dobavitelji znižujejo svoje količine dobave za v prihodnje. Dejstvo pa je, da gre na področju aluminija za zaprti krog in velik monopolni položaj, tako da bomo do konca leta morali opraviti še zahtevno nalogo, da bomo priskrbeli dovolj surovin. Kakor kaže danes, bomo imeli še naprej največ težav pri nabavi foilstocka in ustreznih drogov. Predvidevamo, da bomo nekaj teh težav rešili s predelavami ingotov, za katere pa že lahko rečem, da je količina za naslednje leto zagotovljena.

Bistveno je, da se držimo načrtov proizvodnje in prodaje, ki smo si jih zastavili za leto 2011. Bojim se, da odstopanjem od načrta ne bomo mogli slediti pri nabavi surovin, in hitro lahko pride bodisi do pomanjkanj bodisi prevelikih zalog in težav pri financiranju. Najlažje za vse nas bo, če bomo vsi stremeli k izpolnjevanju postavljenih ciljev, z gotovostjo pa lahko trdim, da leta 2011 preseganje načrta ne bo možno, ker dodatnih surovin ne bo na razpolago.

Bistveno je, da se držimo načrtov proizvodnje in prodaje

Tehnološka voda bo ustrezne kakovosti

V IMPOLU LLT BODO INVESTIRALI V IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI TEHNOLOŠKE VODE

Vse bolj kompleksna orodja in naprave, ki se uporabljajo v proizvodnih procesih družbe Impol LLT, zahtevajo ustrezno kakovost tehnološke vode. Prav tako Ministrstvo za okolje v izdanem okoljevarstvenem dovoljenju družbi Impol LLT zahteva izpust vseh odpadnih voda iz družbe na centralno čistilno napravo Slovenska Bistrica. Tako smo se v družbi odločili, da bomo vse te težave sistematično rešili.

Projekt je razdeljen na dve fazi

V prvi fazi bomo vgradili obtočno filtracijo s pomočjo dveh peščenih filtrov na sistemu hladilne vode za livne naprave (N14-1). Tehnološki projekt je izdelala družba NALCO iz Združenih držav Amerike, ki je v globalnem svetu vodilna na področju obdelave tehnoloških voda in jo priporoča proizvajalec livarske opreme Wagstaff. Pri izdelavi tehnološkega projekta smo v družbi Impol LLT upoštevali priporočila dobaviteljev livarske opreme ter lastne izkušnje in težave. Oprema je bila izdelana v Sloveniji. Projekt je zastavljen tako, da bomo del tehnološke vode (približno 70 kubičnih metrov na uro) črpali iz 500 kubičnih metrov velikega rezervoarja preko dveh peščenih filtrov in vodo kemično obdelali. Filtracija bo pripomogla k zmanjšanju tehnološkega izmeta, ki nastane zaradi neustreznega pretoka hladilne vode v času procesa litja. Prav tako bomo s tem podaljšali življenjsko dobo opreme (satovje, hladilni stolp, kokile ...) in zmanj-

šali obseg vzdrževanja. Strošek prve faze znaša 120.000 evrov, trenutno potekata vgradnja in testiranje opreme. Prva faza bo v celoti končana novembra 2010. Druga faza je veliko bolj kompleksna in obsežna. Zajema odvajanje vseh odpadnih voda na centralno čistilno napravo Slovenska Bistrica. Tehnološki projekt je bil izdelan v Sloveniji, upoštevati je bilo treba predpisano zakonodajo iz okoljevarstvene dovoljenja o kakovosti odpadnih voda in zahteve upravljavca čistilne naprave Slovenska Bistrica. Projekt predvideva izgradnjo več rezervoarjev in izgradnjo infrastrukture, ki bo omogočala odvod voda na

čistilno napravo. Dodana bo tudi oprema za stiskanje izločenega mulja, odstranjevanje svinca in dodatno filtriranje. Izbrana tehnologija nam bo omogočala popoln izkoristek tehnoloških voda z minimalnim izpustom na čistilno napravo. Izpust bo namreč nadziralo Ministrstvo za obrambo in za vsak izpuščen kubični meter odpadne vode bo potrebno plačati. Predviden strošek za izvedbo druge faze je 400.000 evrov. Trenutno potekata izdelava projektov pridobitve gradbenega dovoljenja in sama pridobitev gradbenega dovoljenja.

Andrej Kolmanič

Peščeni filtri bodo obdelali tehnološko vodo

V Impolu FT zvišujejo prodajne cene izdelkov

PROGRAM RRT BO OHRANIL OBSEG PROIZVODNJE TUDI PRIHODNJE LETO

Impolu FT je letos uspelo vzpostaviti stabilno proizvodnjo in prodajo, ki omogoča pokrivanje vseh obveznosti in pozitivno poslovanje. Uspeli so doseči in preseči zastavljen obseg poslovanja, nadaljnji napor pa so usmerjeni v optimizacijo prodajnega spleta in iskanje izdelkov z višjo dodano vrednostjo na enoto prodaje. Za določene izdelke so prodajne marže uspeli dobro preoblikovati že letos, ostalim izdelkom, namenjenim predvsem velikim industrijskim potrošnikom, pa bodo s pogajanji, ki so že v teku, te morali še povišati. Prihodnje leto nameravajo svoje moči usmeriti v doseganje višje prodajne marže predvsem za izdelke iz skupine fin-stock, ki so namenjeni za izdelavo klimatskih naprav, za fleksibilne folije za embalažo za prehrano in za folije za pokrovčke. Povečati bo treba tudi količino enojnih folij, proizvedenih na proizvodni liniji B2, ki so namenjene za embalažo za hrano. Povpraševanje po izdelkih je veliko. Letošnje količine so sicer že določene, bo pa imelo povečano povpraševanje pozitiven vpliv na prodajo standardnih izdelkov v prihodnjem letu. Cene, ki so v začetku leta temeljile na ekonomiki, značilni za čas gospodarskega pešanja, so se v drugem polletju že povišale. Glede na razplet dogodkov direktor družbe Tomaž Smolar predvideva, da bo leto 2011 zelo zanimivo predvsem na področju proizvodnega programa rondel. Do načrtovanega znižanja količin proizvodnje rondel, ki so ga predvideli v strategiji poslovanja skupine Impol do leta 2015, zato ne bo prišlo. V proizvodnem procesu RRT tako ne bodo znižali količine proizvedenih izdelkov, ampak jo bodo zaradi večjega povpraševanja celo nekoliko povišali.

Konkurenca je velika

Družba Impol FT se na trgu srečuje z mnogimi konkurenti, ki se bojujejo za večji tržni delež. Zmagajo tisti, ki ponudijo najbolj kakovostne izdelke po najbolj konkurenčnih cenah. Gospodarska kriza ni prizanesla niti valjarništvu. Konkurenti, ki proizvajajo folije, so v večini preživeli, prišlo pa je do nekaterih sprememb. Zaradi

pomanjkanja naročil so morali zapreti posamezne livarske in toplovaljarske obrate. Tako je vodilno evropsko podjetje na področju valjarnišтва Novelis moralo že konec lanskega leta zapreti toplo valjarno in livarno v kraju Rogerstone v Angliji, ob čemer je zaposlitev izgubilo 440 ljudi, in jo preseliti v nemško podjetje Alunorf ter v ostale valjarne v skupini. Še lani so se v vseh večjih podjetjih srečevali s pomanjkanjem naročil, sedaj pa je na primer Alunorf popolnoma zaseden z naročili, zato Impolu za drugo leto ne more ponuditi surovine. Prav tako je Novelis pred kratkim zaprl folijsko valjarno v Bridgenorthu v Angliji, ki je bila po velikosti primerljiva s folijsko valjarno v Impolu FT. Pomemben dogodek v preteklem letu, ki je zaznamoval valjarnišтво, je tudi odločitev multinacionalnega podjetja Alcoa o prodaji folijske dejavnosti v Evropi nemškemu investicijskemu skladu Bavaria, ki je na ta način v Španiji oblikoval velikega ponudnika enostavnih in zahtevnejših folij. Nastali konkurent – ki sicer ne prinaša novih, dodatnih kapacitet, ampak le združuje in posodablja že obstoječe – sedaj obsega nekje tri- do štirikratno velikost folijskih kapacitet v Impolu. V družbi Impol FT opažajo, da se je nekoliko znižalo število konkurentov na področju proizvodnje rondel; nekateri so ta proizvodni program ukinili, drugi pa so se preprosto umaknili. Na trgu rebraste pločevine je delež proizvodnje povečalo podjetje Amag in na ta način zaostri konkurenco. Na področju trakov pa so v zadnjem času svoj položaj na trgu utrdili ponudniki iz Turčije, ki s konkurenčnimi cenami regulirajo cenovni nivo valjanih izdelkov iz aluminija v Evropi, posledično se mora s cenami svojih izdelkov po njih ravnati tudi družba Impol FT. Kitajski ponudniki na drugi strani pa zaenkrat še ne vstopajo na evropski trg, saj kaže, da je njihova domača potrošnja dovolj velika.

Prihodnost bo v znamenju napredka

Valjarnišтво svojo prodajo usmerja na trg velikih evropskih industrijskih potrošnikov, saj izdeluje izdelke, ki se lahko kosajo z izdelki največjih svetovnih proi-

zvajalcev, prav tako pa skrbi za nenehno izboljševanje logistike, skupnega načrtovanja izdelkov in zagotavljanja točnih ter kratkih dobavnih rokov.

Na ta način družba s kakovostnim in učinkovitim servisom kupcev vzdržuje svoj položaj pri največjih evropskih potrošnikih dvojčenih folij, programa fin-stock in rondel. Vse dokler bo evropski trg ostal najbolj donosen, bodo z udarnejšim vstopom na ostale trge, kjer izdelki iz aluminija dosega bistveno nižje cene, počakali. V prihodnjem letu se bodo soočili z dvema večjima izzivoma. Svojim kupcem želijo pripraviti kar najbolj konkurenčno ponudbo, hkrati pa povišati prodajne cene, saj dobavitelji napovedujejo zelo zaostrene razmere dobave surovin. V splošnem velja, da bo cene predelave treba dvigniti za dobrih 20 odstotkov. Kupci dviga cen seveda ne želijo, zato je na prodajnem področju pri sklepanju pogodb pred zaposlenimi v družbi Impol FT še zelo delovna jesen. Poslovanje je postalo nekoliko bolj predvidljivo, saj v Impolu FT z vedno več kupci vzpostavljajo tako imenovano skupno napovedovanje in načrtovanje. To zajema dogovor o letnih količinah in dinamiki prodaje, četrtno napovedovanje strukture naročil in realizacijo natančno specifičnih izdelkov v kratkih dobavnih rokih. Ta način Impolu omogoča, da si pravočasno zagotovi dovolj surovine in nato v relativno kratkem času po prejetju dokončnega naročila izdelek kupcu tudi ponudi. Kupci tako pridobijo prilagodljivost pri svojih zahtevah in pravočasne dobave, v Impolu pa lahko pravočasno načrtujejo nabave in proizvodne procese, kar je ključ do uspešnega servisiranja industrijskih potrošnikov. Vedno bolj pomembna je povezana vloga prodajnikov in načrtovalcev. Do konca leta 2010 nameravajo proizvesti 59.500 ton, drugo leto pa 60.200 ton izdelkov. Rahljo rast količine izdelkov nameravajo doseči s pomočjo povečane produktivnosti in ne preko povečanega števila delovnih ur ali povečanja proizvodnih kapacitet. Še naprej želijo poslovati tako, kot so do sedaj, izboljšati in razširiti pa nameravajo tudi sodelovanje s svojimi kupci.

Skladišče Unidela se seli

BOLJŠI POGOJI DELA

VUnidelu so se odločili, da bodo skladišče Jurič preselili na drugo lokacijo v novo industrijsko cono v Slovenski Bistrici v prostore Alf Commerca. Trgovina v industrijski coni Impol ostaja na istem mestu. Za selitev skladišča Jurič, kot pojasnjuje direktorica Marta Baum, so se odločili predvsem zato, da zaposlenim omogočijo boljše delovno okolje, da bolje izkoristijo površinske kapacitete in finančno prihranijo.

Zakaj?

Poleti so v družbi Unidel izvedli meritve mikroklimе v posameznih delovnih okoljih. Neustrezne ocene so dobili tudi v skladišču Jurič. Težave so se pojavljale v zvezi s toplotnimi razmerami, saj so poleti visoke zunanje temperature onemogočale primerno ohlajitev prostora, v zimskih mesecih pa je bilo prostore nemogoče ogreti na primerno delovno temperaturo. Že nekaj časa so tudi ugotavljali, da je površina skladišča Jurič (nekaj manj kot tisoč kvadratnih metrov), ki so si ga nazadnje delili s še dvema uporabnikoma, za njihove potrebe bistveno prevelika, medtem ko je površina novega skladišča primerno velika, saj obsega okoli 400 kvadratnih metrov. Zaposleni so imeli težave tudi z neprimernim dostopom v prostore skladišča, saj jih je oviral klanec. Na novi lokaciji bodo tako imeli na voljo urejene sanitarije in pisarno, prav tako je v najem prostorov vključena souporaba viličarja, ki so si ga prej morali načrtovano izposojati. Po zaključeni selitvi, s katero so pričeli pretekli teden (21. oktobra) in bo predvidoma trajala do konca meseca oktobra, bodo v novem delovnem okolju opravili vse potrebne meritve škodljivosti. Tako bodo izpolnili zahteve Zakona o varnosti in zdravju pri delu in Pravilnika o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih. Zaposleni bodo v novem skladišču delali v bistveno boljših delovnih pogojih, hkrati pa bo Unidel z najemom manjše površine skladišča zmanjšal stroške (najem in stroški obratovanja).

Impol R in R gre v korak s časom

ORGANIZACIJSKE, KADROVSKE IN ANALITSKE IZBOLJŠAVE

Septembra sta se v Impolu R in R metalurški laboratorij ter laboratorij za mehanske in toplotne raziskave združila v laboratorij za metalurške preiskave, ki ga vodi Lucija Skledar. Združitev laboratorijev je del poti do uresničitve začrtane strategije družbe, ki si je kot ključne cilje zastavila povečanje deleža zunanjih naročnikov, nadaljnja racionalizacija postopkov preizkušanja in doseganje večje fleksibilnosti zaposlenih analitikov. Za združitev laboratorijev so se odločili tudi zaradi povečanega obsega mikro in makro preiskav, ki je narekoval krepitev kadrovske zasedbe v metalografiji. V Impolu R in R kadrovske vire načrtno razvijajo skozi štipendiranje zaposlenih na programu izrednega študija metalurške tehnologije. Edita Jelen se bo po končanem študiju specializirala za metalografske preiskave. Podobne načrte imajo tudi z Dejanom Bevcem, ki se bo začel usposabljanje za delo v metalografiji in bo lahko v nadaljevanju pokrival široko področje preiskav materialov. Teja Iskra bo sodelovala na področju vrednotenja analitskih metod, kar je tudi tema njene diplomske naloge. Zavedajo se pomena validacije vseh analitskih metod, ki jih uporabljajo v svojih laboratorijih, kot tudi validacije metod umerjanja meril, saj je to pomemben začetni korak k akreditaciji njihovih laboratorijev. Na projektu validacije delajo že dve leti. Za njimi sta dve usposabljanji in priprava ustreznih vzorcev za meritve na kvantometru. Vodenje projekta bo prevzela Teja Iskra in poskrbela, da se bo v njihovih laboratorijih v naslednjih letih validiralo čim več metod. Marko Tomažič bo po načrtih pokrival področje mehanskih preiskav in toplotne obdelave.

Posodobitev opreme za mehanske analize

Uspešno so zaključili posodobitev opreme v mehanskem laboratoriju za tanki program. Glede na povečan obseg preiskav ugotavljajo, da bo v nadaljevanju potrebno modernizirati tudi del strojnega parka za pripravo epruvet za preizkušanje. Tako so se odločili, da še letos nabavijo tračno žago, leta 2011 pa CNC-rezkalnik. Glede na potrebe projekta Alumobil usklajujejo tudi nakup krožne žage.

Nove investicije

Za metalografske preiskave, kjer je prišlo do največjega povečanja obsega dela, bodo do konca letošnjega leta kupili nov optični mikroskop, ki ga nujno potrebujejo, če želijo obvladovati pričakovani obseg analiz v letu 2011. Prav tako razmišljajo o nakupu industrijskega elektronskega mikroskopa in merilca mikrotrdote, ki bi skupini Impol zagotovila nov razvojni potencial in prispevala k tehnološkemu razvoju ter doseganju višjih standardov kakovosti.

Direktor družbe Varužan Kevorkijan dodaja, da je elektronski mikroskop nepogrešljiv za ugotavljanje sestave vključkov in številnih faz, ki jih je z obstoječo opremo praktično nemogoče pravilno identificirati, in se temu primerno dnevno odločati o korekcijah tehnološkega postopka. Velikost notranjega trga (znotraj skupine Impol) za tovrstne analize ocenjuje na 100.000 evrov na leto, kar je sicer premalo za pokrivanje vseh stroškov naložbe, ki bodo obsegali približno 150.000 evrov na leto. Analize kažejo, da bi preostali del potrebnih prihodkov lahko zagotovili na zunanjem trgu in s pomočjo projektnega sodelovanja. Tako opremljena bi družba Impol R in R lahko izpolnjevala cilje strategije razvoja, ki so si jo zastavili, in začela resneje nastopati na zunanjem trgu. Trenutni delež zunanjih naročnikov njihovih storitev znaša sedem odstotkov in, kar je posebej pohvalno, imajo tudi že stalne naročnike iz tujine.

Uporaba scrapa

Posodobitve v kemijskem laboratoriju bodo sovpadale z izvedbo projekta recikliranja onesnaženega scrapa in žlindre. Načrtujejo nakup novega ICP-spektrometra, letos pa so kupili novo destilacijsko napravo za olja, ki izboljšuje kakovost storitev. Pričakujejo, da se bosta kvantometra v kratkem selila na primernejšo lokacijo znotraj družbe Impol LLT, s katero veliko sodelujejo. Zaradi vse večje uporabe scrapa nižje kakovosti bo v nadaljevanju najverjetneje treba kupiti merilec koncentracije vključkov (PoDFA), s katerim bodo izpopolnili ponudbo na področju metalografskih analiz.

Stiskalništvo si je opomoglo

TEŽAVE Z OSKRBO ZADOSTNIH KOLIČIN SUROVINE ZA NASLEDNJE LETO

Vodstvo družbe Impol PCP je s poslovanjem v letošnjem letu zadovoljno. Oba proizvodna programa, tako profilarna kot cevarna, dosegata zadovoljive rezultate, ki se iz meseca v mesec izboljšujejo. Upajo, da bo proizvodnja do konca letošnjega leta potekala brez posebnosti in da bodo presegli letni načrt. Še posebej so zadovoljni z rezultati v proizvodnem procesu cevarna, saj letos kar krepko presegajo letni načrt, medtem ko imajo v profilarni nekoliko več težav z doseganjem načrta. Veliko časa namreč namenijo tudi osvajanju izdelkov, ki jih bodo izdelovali v proizvodnem procesu Alumobil. Leta 2011 načrtujejo proizvodnjo v obsegu 58.000 ton izdelkov: 10.000 ton izdelkov nameravajo izdelati na novi proizvodni liniji Alumobil, 25.000 ton v proizvodnem procesu cevarna in 23.000 ton v proizvodnem procesu profili. Kot kaže, bo naročil v prihodnjem letu dovolj, sklepajo se namreč tudi že letne pogodbe z največjimi kupci izdelkov iz proizvodnih procesov cevarna in Alumobil. Težave se pojavljajo zaradi rasti nabavnih premij aluminija. Za prihodnje leto je namreč napovedana precejšnja rast nabavnih premij ingotov, drogov in bram, ki jih bo nedvomno treba vključiti v prodajne cene izdelkov. Dodatno skrb pa družbi Impol PCP povzroča dejstvo, da nabava napoveduje precejšnje pomanjkanje virov oskrbe aluminija v letu 2011. To pa seveda pomeni, da v prihodnjem letu večanje proizvodnje kljub zadostni količini naročil zaradi omejenih virov ne bo možno. Ker bodo imeli zaradi projekta Alumobil na razpolago dovolj kapacitet, bo oskrba z zadostnimi količinami aluminija v letu 2011 predstavljala precejšen izziv.

Pomemben del proizvodnje bo leta 2011 predstavljal Alumobil

Redna proizvodnja na novi stiskalni liniji Alumobil bo stekla v začetku januarja 2011, s poizkusno proizvodnjo pa nameravajo pričeti že v letošnjem decembru. Na proizvodni liniji Alumobil zaposlujejo pretežno zaposlene iz proizvodnih procesov cevarna in profilarna. Ključna proizvodna ekipa za zagon linije (vodja

celice, upravljavec, stiskalec, rezalec in posluževalec peči za staranje) je že sestavljena, sočasno pa se poleg vzdrževalcev, ki izvajajo montažo, intenzivno vključuje še kader, ki izvaja procesni inženiring in načrtovanje. Ker se Alumobil širi tudi na razrez in pakiranje v hali nekdanjega Alupaka, bodo v novembru iskali zaposlene za izvajanje razreza, pakiranja, transporta in odpreme.

Redna proizvodnja na novi stiskalni liniji Alumobil bo stekla v začetku januarja 2011.

Na liniji ne nameravajo zaposliti velikega števila ljudi, saj bodo veliko opravil opravljali v sodelovanju z zaposlenimi v drugih dveh proizvodnih procesih v Impolu PCP. Upravljanje celotne stiskalne linije bo opravljala majhna ekipa treh zaposlenih, ki se jim bodo pridružili še upravljavec peči za staranje, transportni delavec (traktorist) za prevoz izdelkov od Alumobila do hale nekdanjega Alupaka in transportni delavec (viličarist), ki bo skrbel za nalaganje vhodnega materiala, vračanje povratnega materiala, zagotavljanje pomožnih materialov ipd. V sami hali Alumobila bodo občasno prisotni še delavec za pakiranje, dva vzdrževalca in dva

orodjarja, tehnologi in tudi drugo osebje. Na lokaciji Alupaka bo ekipa za razrez in pakiranje, ki se pravkar sestavlja. Glede na pripravljeno kadrovsko strukturo bo v proizvodnem procesu Alumobil zaposlenih 22 ljudi za delo v eni izmeni, 34 ljudi za delo v dveh izmenah in 40 ljudi za delo v treh izmenah.

Alumobil bo proizvajal izdelke, ki jih bodo prenesli iz obstoječih proizvodnih procesov, prav tako pa načrtujejo proizvodnjo popolnoma novih izdelkov, predvsem profilov večjih presekov, ki jih Impol svojim kupcem do sedaj še ni mogel ponuditi. Pričeli bodo s prenosom najzahtevnejših izdelkov avtomobilske industrije iz proizvodnega procesa cevarna in v ta namen izvedli prvo validacijo procesa s strani kupca Bharat Forge že v decembru. Sledil bo prenos ostalih palic za kovanje, po katerih se povpraševanje povečuje. Trenutno povpraševanje trga kaže na to, da je bil Alumobil v svoji prvotni zasnovi iz leta 2007 (proizvodnja stiskanih izdelkov za potrebe avtomobilske industrije) zadetek v polno, saj bo ta vrsta izdelkov zapolnila kar 85 odstotkov načrtovane proizvodnje Alumobila v letu 2010. Kljub vsemu pa v tem letu nameravajo pričeti tudi s proizvodnjo zahtevnih komornih profilov, s čimer bodo razbremenili proizvodni proces profili, osvojili nove kupce in testirali opremo, ki je bila dodana v času modifikacije projekta v lanskem letu.

V letu 2011 nameravajo na proizvodni liniji Alumobil proizvesti 10.000 ton izdelkov

Ponovno brez neskladij

PRESOJA STANDARDOV ISO 14001 IN OHSAS 18001

Ekipo certifikacijske hiše Bureau Veritas je 20. in 21. oktobra izvedla kontrolno presojo sistema ravnanja z okoljem ter kontrolno presojo sistema vodenja poklicnega zdravja in varnosti. Pri presoji presojevalci niso ugotovili neskladnosti, svoje ugotovitve pa so podali v obliki več priporočil.

Pri presoji standarda ISO 14001 so podali priporočila v obliki priložnosti za izboljšave, na osnovi katerih je bilo definiranih 13 korektivnih ukrepov. Presoja je potekala nemoteno po izdelanem programu. Ugotovili so, da je v izvajanju več okoljskih programov in da je zmanjševanje vplivov na okolje zagotovljeno. Notranje presoje se izvajajo po načrtu in so učinkovite. Skladnost z zahtevami standarda in zahtevami lastnega sistema je ustrezna. Splošna urejenost proizvodnje in skladišč je po ocenah presojevalcev na ustreznem nivoju. Sistem ravnanja z okoljem je uspešno integriran v vsakodnevno poslovanje organizacije. Okoljska zavest zaposlenih in sodelujočih pri presoji pa je primerna. Prav tako so ugotovili, da so bile upoštevane vse pripombe in izvedeni vsi ukrepi, podani na zadnji kontrolni presoji. Pri kontrolni presoji standarda OHSAS 18001 so ugotovili, da direktorji družb aktivno delujejo pri izvajanju zahtev standarda. Pripombe iz predhodne presoje so bile po mnenju presojevalcev korektno upoštevane, nekaj je sicer še odprtih, vendar se ukrepi že izvajajo. Sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu je skladen z zahtevami standarda, sistem notranjih presoj pa je učinkovit in dobro podprt. Prav tako so izpostavili, da vodstvo vidi v sistemu varnosti in zdravja pri delu podporo in ga razume kot dobro orodje za obvladovanje tako zakonskih kot drugih zahtev. Prisotni sta dobra praksa in primerna zavest odgovornih na različnih ravneh vodenja. Izpostavili so tudi nekaj možnosti za izboljšave: več poudarka naj se nameni izvajanju nadzorovanja in uporabi kontrolnikov; uvede naj se mesečni nadzor delovnih mest; poročila naj vsebujejo ugotovljena odstopanja, ki morajo biti analizirana, opredeljena mora biti odgovornost, postavljeni morajo biti roki in aktivnosti za odpravo vzrokov ... Pohvalili so tudi dobre lastnosti. Pozitivno ocenjujejo prizadevanja za ustvarjanje varnega in zdravega delovnega okolja. Za vsako podano ugotovitev oziroma priporočilo so v sistemu Gama evidentirali neskladnosti. Odgovorne osebe bodo analizirale vzroke ugotovljenih odstopanj in definirale ukrepe ter jih odobrile.

Aluminium 2010

IMPOL NA NAJVEČJEM SEJMU ALUMINIJA V EVROPI

Geslo letošnjega 13. sejma aluminija v Essnu se je glasilo Med inovacijami in okoljem. Sejma, na katerem se je zbralo več kot 890 podjetij aluminijske industrije iz vsega sveta, se je udeležil tudi Impol. Razstavljalci so svoja podjetja predstavljali na okoli 60.000 kvadratnih metrih površine, zato je bil letošnji sejem v vsej svoji zgodovini okronan za največjega. Direktor dogodka Aluminium 2010 je povedal, da je njihova, kot organizatorjeva, največja naloga, na enem mestu skupaj zbrati ponudnike in kupce, ki lahko izmenjajo informacije in kontakte ter sklenejo nove posle.

PREDSTAVNIKI IMPOLA NA SEJMU V ESSNU SPOROČAJA SVOJE VTISE

Petra Ačko, Impol FT, d. o. o.

Na sejmu sem bila prisotna kot komercialistka za folije in tanke trakove. Srečali smo se z nekaterimi našimi kupci, agenti in trgovci ter seveda prišli v stik z nekaterimi novimi kupci. Z obstoječimi kupci smo se pogovarjali predvsem o trendu cen in o razpoložljivosti kapacitet v naslednjem letu. Specifika našega področja je prodaja na osnovi letnih pogodb. Naši kupci v veliki meri sklepajo letne pogodbe, zato je pomembno pravočasno stopiti v stik z njimi z ugodno ponudbo. Menim, da sejem omogoča ravno to, da se na enem mestu zgoščeno srečamo, kar privarčuje čas in stroške potovanja. S potencialnimi kupci smo izmenjali osnovne informacije in ti nam že postavljajo konkretna vprašanja.

Obisk na sejmu je po mojem mnenju nujen ravno zaradi prepoznavnosti podjetja, stika s konkurenti, dobavitelji, kupci in agenti na enem mestu.

Suzana Unterlehner, Impol PCP, d. o. o.

Sejma aluminija v Essnu sem se letos udeležila prvič, zato je celotno dogajanje name naredilo velik vtis. Oseben stik s kupci na sejmu zagotovo pomembno vpliva na boljše poslovne odnose z obstoječimi in tudi potencialnimi kupci. Tam sem se zavedala, kako pomembna je skupina Impol v svetu aluminija. Predstavitev skupine Impol na sejmu aluminija v Essnu je zagotovo pomembna. S tem nastopom skupina Impol skrbi za utrjevanje stikov z obstoječimi kupci in vzpostavlja vezi s potencialnimi. Na konkurenčnem trgu postaja to vse bolj pomembno. Danes ni več pomembna samo storitev, ampak tudi učinkovit servis.

Dejan Gostenčnik, Impol, d. o. o.

Moja naloga na sejmu v Essnu je bila organizacija razstavnega prostora. Skrbel sem, da je vse potekalo brez zapletov, in se srečeval z brokerji in kupci. Menim, da je bila predstavitev Impola zelo dobra, saj jo je večina obiskovalcev oziroma potencialnih kupcev pohvalila. Da pa so odzivi tako dobri, gre zahvala tudi oblikovalcu, ki je razstavni prostor na sejmu oblikoval letos že četrtoč zapovrstjo. Ta sejem je za Impol zelo pomemben, o čemer priča tudi dejstvo, da je potrebno razstavni prostor najeti že dve leti prej. Leta 2012 se sejem seli v Dusseldorf, kjer bo Impol naredil še korak višje. Razstavni prostor, ki se bo z letošnjih 190 kvadratnih metrov povečal na 240 kvadratnih metrov, si bo Impol delil s svojimi največjimi konkurenti (SAPA, Novelis, AMAG ...) in takrat bo imel priložnost, da se ponovno izkaže.

Predstavitev na takšnem sejmu ponuja veliko novih priložnosti

Povprečne plače v skupini Impol

LETOS JE PLAČA VIŠJA SKORAJ ZA DESET Odstotkov

Povprečna bruto plača, izplačana v družbah skupine Impol v Sloveniji v obdobju od januarja do avgusta 2010, je znašala 1.621,62 evra bruto in je višja od povprečne bruto mesečne

plače v Sloveniji v enakem obdobju¹, ki je znašala 1.474,58 evra bruto. Povprečna mesečna neto plača, izplačana v skupini Impol, je v navedenem obdobju znašala 1.068,54 evra, povprečna neto plača na

Plače v Impolu so višje od povprečja v Sloveniji

	Povprečna mesečna plača v obdobju od januarja do avgusta 2010	
	bruto plača	neto plača
Impol LLT, d. o. o.	1.689,13	1.114,67
Impol FT, d. o. o.	1.554,33	1.024,78
Impol PCP, d. o. o.	1.446,56	998,65
Impol R in R, d. o. o.	1.507,08	1.026,99
Impol Infrastruktura, d. o. o.	1.686,71	1.116,06
Unidel, d. o. o.	1.157,69	821,27
Stampal SB, d. o. o.	1.692,44	1.121,35
Kadring, d. o. o.	1.327,66	895,93
Impol Servis, d. o. o.	1.601,01	1.042,87
Skupina Impol	1.621,62	1.068,54
na državni ravni	1.474,58	955,12
Podravska regija	1.360,42	894,53
predelovalna dejavnost	1.288,95	854,57
kovinska predelovalna dejavnost	1.409,00 (jan.–jul.)	945,20 (jan.–jul.)

Tabela: Povprečna mesečna plača v obdobju od januarja do avgusta 2010

državni ravni pa 955,12 evra². Povprečna bruto plača v skupini Impol je letos v primerjavi s povprečjem na državni ravni veliko višja kot v preteklem letu, saj je bila leta 2009 višja za 0,3 odstotka, letos pa je višja skoraj za deset odstotkov. Povprečna bruto plača v skupini Impol je v primerjavi s povprečno bruto plačo v predelovalni dejavnosti, ki znaša 1.288,95 evra, višja za skoraj 26 odstotkov, glede na kovinsko predelovalno dejavnost pa je plača v skupini Impol višja za 15 odstotkov. V primerjavi s plačo v posameznih regijah Republike Slovenije pa je povprečna mesečna bruto plača v omenjenem obdobju v skupini Impol bila 19 odstotkov višja od povprečne mesečne bruto plače v Podravske regiji.

¹ V to se štejejo plače, izplačane pri pravnih osebah, plače samostojnih podjetnikov so izvzete iz statistike.
² Podatki za plače na državni ravni so povzeti po spletni strani Statističnega urada Republike Slovenije.

Odkrivanje novih materialov: aluminijaska pena

APLIKATIVNE RAZISKAVE ZA DOSEGANJE VISOKE SPOSOBNOSTI ABSORPCIJE ENERGIJE

Impolovi raziskovalci že drugo leto uspešno sodelujejo pri izvajanju projekta »Fizika in kemija poroznega aluminija za aluminijske panele za doseganje visoke sposobnosti absorpcije energij«, katerega nosilec je IMT. Projekt je sofinanciran s strani Agencije za raziskave in razvoj, pri njem pa sodelujejo tudi raziskovalci Instituta Jožef Stefan. Ključna cilja projekta sta razvoj cenejših postopkov izdelave aluminijskih pen in izdelava raznovrstnih polizdelkov z jedrom na osnovi aluminijskih pen. Aluminijaska pena je material s številnimi tržno zanimivimi lastnostmi. Kot panel ali profil s penastim jedrom je sestavljena iz aluminijske matrice in por različnih oblik. Zaradi takšne zgradbe ima zelo zanimive in za kovinske materiale nenavadne kombinacije lastnosti, kot so nizka gostota (številne aluminijske pene so lažje od vode), odlične mehanske lastnosti (specifična žilavost, izjemna sposobnost absorpcije energije in vibracij), slaba toplotna prevodnost in odlična absorpcija zvoka. Še bolj zanimivo je dejstvo, da je

mogoče z vplivanjem na zgradbo pene (s spreminjanjem oblike in deleža por v matriki) našteje lastnosti načrtno spreminjati in tako ustvarjati optimalni nabor želenih lastnosti. Material je izredno uporaben v avtomobilski industriji, gradbeništvu, pohištveni industriji, letalstvu, vesoljski tehnologiji in v vojski. V prvem letu izvajanja projektne naloge so prah titanijevega hidrida skušali nadomestiti z veliko cenejšim dolomitom, ki pri termičnem razkroju sprošča ogljikov dioksid, ta pa nato v aluminijski talini ustvarja peno. Ker njegov termični razkroj nastopi nad tališčem aluminija, je dolomit za izdelavo panelov neprimeren, zelo pa je učinkovit za proizvodnjo same aluminijske pene. Izvedli so tudi eksperimente z uporabo kalcijevega karbonata in sistematično ugotavljali vpliv oblike in deleža penila na poroznost in mikrozagradbo nastalih pen. Prav tako so podrobno raziskovali vpliv gostote prekurzorja, izdelanega s postopkom prašne metalurgije, na učinkovitost penjenja. Na izdelanih vzorcih pen so merili tlačno trdnost in sposobnost absorpcije

energije. O rezultatih raziskav so poročali na Slovenskih kemijskih dnevih v Mariboru, napovedano pa je tudi predavanje na Konferenci o materialih, ki bo novembra letos v Portorožu, v pripravi so tudi objave v domačih in tujih strokovnih revijah. V nadaljevanju raziskovanja je Impolove raziskovalce najbolj zanimal razvoj tehnologije ARB za proizvodnjo panelov. V polindustrijskem merilu, na mini valjarnah, so valjali različne prekurzorje s titanijevim hidridom in dolomitom kot sredstvom za penjenje in nato pripravljali vzorce pen. Večina tovrstnih raziskav je potekala v Impolu FT. Zastavili so si dva cilja: izdelava prototipnih panelov s penasto sredico in izdelava veliko cenejših prekurzorjev za penjenje, kot so tisti, ki so izdelani s postopki prašne metalurgije. V tretjem, zaključnem letu projektne naloge bodo eksperimentalno raziskovali aluminijastimi profili in skušali izdelati prototipne vzorce, polnjene z aluminijasko peno. Projektne aktivnosti se bodo zaključile leta 2012.

Dr. Varužan Kevorkijan

Zakaj bi morali delati do smrti?

REFORMA POKOJNINSKEGA SISTEMA

Pokojninska reforma, ki jo je pripravila aktualna vlada, buri številne duhove. Mnogi zaposleni in tisti, ki prihajajo na trg dela, dojemajo napovedane spremembe kot katastrofalne, saj se jim zdi, da bo reforma pripeljala do tega, da bodo delali dobesedno do smrti. Ker je tema akutna tudi za zaposlene v skupini Impol, se je uredništvo Metalurga o zadevi še bolj pozanimalo.

Sedanji sistem je bil ustvarjen v drugačnih okoliščinah

Pokojninski in zdravstveni sistem socialnega zavarovanja je bil zasnovan v času vlade nemškega politika Otta von Bismarcka konec 19. stoletja. V tistem času je bila povprečna življenjska doba v Nemčiji 45 let, Bismarck pa je upokojitveno dobo postavil na starost 65 let. Če bi danes sistem funkcioniral po enakem principu, bi ob pričakovani življenjski dobi, ki v Sloveniji znaša 79 let, Slovenci morali delati do 90. leta (!), da bi se sistem v prvotni zasnovi lahko ohranil. Slovenski sistem temelji na Bismarckovi zasnovi, kar pomeni, da je potreben korenite spremembe. Medtem ko je bilo leta 1953 v Sloveniji aktivnih 704 tisoč oseb, 60 tisoč pa jih je prejelo pokojnino, jih je bilo lani aktivnih 945 tisoč, pokojnino pa je prejelo kar 560 tisoč oseb. Razmerje med aktivnim prebivalstvom in upravičenci do pokojnine se je spremenilo z 1 : 12 na 1 : 2. Če je pred 60 leti dvanajst ljudi delalo za eno pokojnino, je danes to breme padlo na dva človeka, kar ob vseh drugih izdatkih za socialno

varnost finančno ne vzdrži. Po napovedih vlade bi obstoječi pokojninski sistem ob dodajanju izdatnih sredstev, ki bi jih bilo potrebno odvzeti drugim proračunskim porabnikom (zdravstvo, sociala, promet ...), zdržal maksimalno do leta 2020. Torej, če sprememb ne bo, bodo upokojenci čez deset let začeli prejemati občutno nižje pokojnine.

Spremembe, ki jih predvideva reforma

Reforma, ki jo predlaga Vlada Republike Slovenije, je zasnovana na podlagi švedskega modela in naj bi v celoti stopila v veljavo leta 2025, do takrat pa bi potekale postopne prilagoditve. Pa si pogledajmo, kaj reforma prinaša.

Upokojimo se lahko glede na dva kriterija: (1) dosežena delovna doba ali (2) dosežena starost ob izpolnjenih 20 letih delovne dobe. Reforma predvideva zaostritev obeh kriterijev.

1. Dosežena delovna doba: Leta 2010 se lahko ženske upokojijo, če so izpolnile 38 let delovne dobe in so stare najmanj 56 let in osem mesecev. Moški se lahko upokojijo v primeru, da so izpolnili 40 let delovne dobe in so stari najmanj 58 let. Reforma predvideva povečanje delovne dobe na 45 let in povečanje minimalne starosti na 65 let, kar bo veljalo za oba spola enako. Pogoji se ne bodo zaostрили čez noč, temveč postopoma. Dopolnjena delovna doba se bo povečevala za šest mesecev na leto do leta 2020 za moške in do leta 2024 za ženske. Starost pa se bo povečevala vse do leta 2025 po ključu, prikazanem v tabeli 1.

2. Dosežena starost ob izpolnjenih 20 letih delovne dobe: Upokojitvena starost bo naraščala za šest mesecev vsako leto do leta 2013 za moške in do leta 2018 za ženske (tabela 2).

Reforma bo prinesla še naslednje spremembe:

- Predčasna upokojitev bo možna pri starosti 60 let in 40 letih delovne dobe (moški) ter 38 let delovne dobe (ženske). Kdor se bo predčasno upokojil, bo imel tudi odbitek pri pokojnini, in sicer za vsak mesec razlike bo pokojnina nižja za 0,3 odstotka.
- Služenje vojaškega roka in obdobje študija se ne bo več štelo v pokojninsko dobo.
- Za izračun pokojnine se bo po novem upoštevalo 34 najugodnejših zaporednih let (trenutno se jih upošteva 18), kar pomeni, da bodo pokojnine temu primerno nižje.
- Reforma namerava spodbujati posameznike, da dlje časa ostanejo v delovnem razmerju. Tako bodo tisti, ki bodo delali kljub izpolnitvi minimalnih pogojev za upokojitev, poleg plače prejeli še 20 odstotkov predčasne pokojnine, hkrati pa si bodo na ta način zvišali tudi odmerni odstotek za dve odstotni točki.

Kaj pa tisti, ki že izpolnjujejo pogoje za upokojitev?

Vsi posamezniki, ki že izpolnjujejo pogoje za upokojitev, se bodo lahko upokojevali po obstoječih pogojih tudi po uveljavitvi nove pokojninske zakonodaje. Če bodo kljub izpolnitvi pogojev za upokojitev nadaljevali z delom, bodo lahko koristili bonuse, ki jih prinaša nov sistem. Po obstoječem zakonu (ZPIZ-1) se bodo lahko upokojevali tudi tisti zavarovanci, ki jim je 31. decembra 2010 manjkalo za pridobitev pravice do starostne pokojnine po sedanjih kriterijih pet let starosti in pet let pokojninske dobe ali manj in so bili na ta dan:

- in vse do izteka obdobja, za katerega jim je bilo dodeljeno, prejemniki denarnega nadomestila ali jim je ta pravica mirovala, ker so bili vključeni v javna dela ali

Leto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ženske	56 L 8 M	58 L	58 L 6 M	59 L	59 L 6 M	60 L	60 L 6 M	61 L
moški	58 L	60 L	60 L 6 M	61 L	61 L 6 M	62 L	62 L 6 M	63 L
Leto	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
ženske	61 L 6 M	62 L	62 L 6 M	63 L	63 L 6 M	64 L	64 L 6 M	65 L
moški	63 L 6 M	64 L	64 L 6 M	65 L				

Tabela 1: Ključ povečevanja minimalne starosti ob upokojitvi po kriteriju dosežene delovne dobe

Leto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ženske	61 L	61 L 6 M	62 L	62 L 6 M	63 L	63 L 6 M	64 L	64 L 6 M	65 L
moški	63 L	63 L 6 M	64 L	64 L 6 M	65 L				

Tabela 2: Ključ povečevanja minimalne starosti ob upokojitvi po kriteriju dosežene starosti ob izpolnjenih 20 letih delovne dobe

- vključeni v obvezno zavarovanje na podlagi plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje do izpolnitve pogojev za upokožitev, ki jih plačuje Zavod za zaposlovanje ali
- delovni invalid II. ali III. kategorije.

Reforma ni idealna

Reforma prinaša veliko sprememb in zaostretev, zato se pojavljajo njeni številni nasprotniki, ki vladi očitajo naslednje:

- Sindikati se sprašujejo, kako dobro bo sploh lahko delavec v visoki starosti

opravljal dela, ki so fizično zahtevna in zahtevajo vitalnost človeka.

- Pojavlja se strah, da bo zaradi reforme najbolj trpela generacija, ki začenja z delovno dobo, saj bo morala vzdrževati sedanje upokožence, ob tem pa si še vplačevati v drug pokojninski steber, da si bo zagotovila svojo pokojnino.
- Združenje delodajalcev reforme ne podpira zaradi naslednjih razlogov: zaradi zviševanja najnižje osnove za plačilo prispevkov bodo porasli stroški delodajalcev, samostojni podjetniki bodo

zaradi višjega plačila prispevkov bistveno bolj obremenjeni, prispevna stopnja delodajalca za obvezno pokojninsko zavarovanje se bo precej povečala.

- Mnogi opozarjajo, da se zaradi nejasnosti, kdaj (in ali) bo nov zakon sprejet, med ljudmi širi veliko negotovosti, saj ne vedo, kaj naj storijo. Pojavljajo se pomisleki, da bodo mnogi skušali izkoristiti »luknjo v zakonu« in še letos prenehati z delom ter se prijaviti na Zavodu za zaposlovanje, saj bi potem bili obravnavani po starem zakonu.

SKEI Impol

»POKOJNINE PO NOVEM«

Mladen
Tramšek
SKEI

Tudi mi se, kot večina ostalih Slovencev, strinjamo, da je pokojninska reforma nujna. Sistem financiranja pokojnin počasi, zaradi vse večjega staranja prebivalstva in vedno manj zaposlenega aktivnega prebivalstva, postaja nevzdržen. Nikakor pa se ne mo-

remo strinjati s tem, da se naenkrat tako drastično spremenijo pogoji za upokoževanje za aktivne prebivalce in da bodo ti prikrajšani za dostojno pokojnino. S povišanjem števila let, ki se upoštevajo za izračun pokojnine, z 18 na 34 let se bodo občutno spremenile pokojninske osnove, s tem pa tudi pokojnine. Po izračunih celo do 20 odstotkov. Če se bo delavec želel predčasno upokožiti, bo ob tem pošteno premislil, ker se mu lahko pokojnina trajno zniža tudi za 18 odstotkov. Delavci bodo tako zaradi nizkih pokojnin prisiljeni delati še dlje, da bodo sploh lahko preživeli. In kaj bo z mladimi? Ostali bodo brez zaposlitve, socialno ogroženi, medtem ko bodo njihova potencialna delovna mesta zasedali do konca zgarani delavci, ki v primeru, da se upokojujejo, ne bodo mogli preživeti. Na primerih delavcev v skupini Impol lahko vidimo, da ti opravljajo težka dela v proizvodnji, z zelo visokim tempom dela.

Menimo, da je 40 let pokojninske dobe za takšnega človeka najvišji možni prag. Zdravstveno stanje delavcem, ki delajo v takšnih pogojih, ne bo dopuščalo, da bodo delali 41 ali 43 let oziroma celo dlje. Vladi je bilo s strani socialnih partnerjev posredovanih veliko predlogov, s katerimi bi pokojninsko reformo izpeljali na način, ki bi manj prizadel aktivne prebivalce in upokožence, pa jih ni želela upoštevati. Zato pozivamo vse, da sodelujete pri zbiranju podpisov in se zagotovo udeležite morebitnega referendum! Izrazite svojo voljo, da se ne strinjate s takšnimi odločitvami. Pomislite pri tem na svojo prihodnost ter prihodnost svojih otrok in vnukov. Uprimo se revščini. Spomnimo vlado in državni zbor, da je Slovenija socialna država.

Mladen Tramšek,
predsednik sindikata SKEI Impol

KNSS se sprašuje

»SLOVENCELJNI, KAJ JE Z VAMI?«

Milan
Mesarič
KNSS

Zakaj tak naslov tega prispevka? Preprosto zato, ker se večina državljanov Republike Slovenije sploh ne zaveda, v kakšni državi živimo, in jim je preprosto vseeno, kakšna bo njihova prihodnost. Vsi, in to zares prav vsi, smo odgovorni za to, kakšna je in kakšna bo naša skupna prihodnost. Vsak posameznik mora dati svoj pozitiven prispevek, da bo naša država resnično pravna, demokratična in socialna! Žalostno je dejstvo, da so zaposleni v zasebnem sektorju (gospodarstvo) tako apatični za dogajanja, ki se dogajajo v javnem sektorju pred očmi nas vseh.

Žalostno je dejstvo, da ne znamo in ne zmoremo uradni politiki pokazati in dokazati, da je zastavljena pokojninska reforma po merilih vlade (predlog ZPIZ-2) pogubna za pozitivni razvoj gospodarstva, za zaposlovanje mladih, skratka za premik in napredek države z mrtve točke. Podatki, ki dokazujejo, da se bo razmerje med pokojninami in plačili zaradi nove reforme bistveno poslabšalo, so skrb vzbujajoči. Leta 1999 je razmerje med povprečno starostno pokojnino in povprečno plačo znašalo 75,8 odstotka, leta 2009 pa le še 66,6 odstotka. To je dokaz, da se pokojnine ne usklajujejo z rastjo plač v Republiki Sloveniji. Predlagatelji pokojninske reforme ne želijo odgovoriti na dejstvo z dokaznimi argumenti, da se bo zaradi zviševanja starostne meje za upokožitev na 65 let ali s podaljševanjem pokojninske (delovne) dobe na 43 let za moške in 41 let za ženske zagotovo povečalo število bolniških nadomestil! Predlagatelji te reforme ne odgovorijo, kako bodo delodajalci imeli zaposlene delavce in kako bo gospodarstvo z njimi konkurenčno, če bo zaposleni star na primer 64 let in bo opravljal dela na primer v predelovalni industriji v livarnah, pri temperaturah več kot 45 stopinj Celzija.

Nič na boljšem niso na primer učitelji. Predstavljati si je potrebno 65 let staro učiteljico, kakšno avtoriteto bo še takšna oseba sploh imela in kako bo sploh lahko sledila čedalje bolj zahtevnim učnim programom. Vse navedeno povzroča skrb vzbujajoče zavedanje ob dejstvu, da imamo čedalje več visoko in kakovostno usposobljenega mladega kadra, ki je (in videti je, da še kar bo), če bo pokojninska reforma sprejeta v predlagani obliki, z diplomami v žepu na čakanju na delo na zavodu za zaposlovanje. To je naša realnost. Takšno pa si ob brezbriznem pristranskem opazovanju vsaj treh četrtin državljanov Republike Slovenije tudi zaslužimo. Ali se res morajo zgoditi besede našega pisatelja Ivana Cankarja "Za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni, ustvarjeni za hlapčevanje in mi smo vnuki njihovih dedov ...", preden se bo zavedanje državljanov zgodilo v takšni obliki, da bodo spoznali, da smo si danes v naši prelepi samostojni državi sami sebi večji sovražnik kot takrat, ko smo bili pod tujo oblastjo.

»Slovenceljni pa še vedno nič!«

Milan Mesarič,
predsednik sindikata KNSS

Palice, cevi in profili

TOKRAT VAM PREDSTAVLJAMO IZDELKE IZ CEVARNE

Izdelki, ki jih izdelujejo v proizvodnem procesu cevarna, ki je del družbe Impol PCP, so široko uporabni. Najdemo jih v avtomobilski in letalski industriji, strojogradnji, transportu, gradbeništvu, električni industriji ...

PROCES IZDELAVE PALIC IN CEVI

Proces izdelave palic in cevi obsega operacije, ki omogočajo proizvodnjo visokokakovostnih toplotno obdelanih izdelkov: homogenizacija in struženje, segrevanje in stiskanje na sodobnih stiskalnicah, hladna in topla obdelava ter ravnanje in razrez materialov.

Proizvodni proces cevarna je sestavljen iz dveh glavnih preoblikovalnih procesov: iztiskovanja (topla obdelava) in vlečenja (hladna obdelava). V sklopu tople predelave (iztiskovanje) so v proizvodnem procesu cevarna tri stiskalne linije, od tega sta dve direktni in ena indirektna. V sklopu direktnih stiskalnic sta tudi dva ravnalna stroja in dve razrezniki liniji, ki omogočata končno pakiranje.

Ob stiskalnih linijah se v tem proizvodnem procesu nahajajo tudi štiri kombinirane vlečene linije, s katerimi se hkrati opravi več dodelavnih postopkov (ravnanje, končni razrez in posnemanje), ter trije vlečni stroji (tegalniki). Znotraj procesa najdemo še več različnih dodelavnih strojev: peči za umetno staranje, linije za razrez, razrezniki liniji za razrez drogov z ultrazvočno napravo, šilne stroje, natezna ravnalnika, valjčne ravnalne stroje, liniji za ultrazvok in defektomat kontrolo, napravo za signiranje in napravo za ročno posnemanje.

ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI

Izdelki so v večini izdelani kot standardni izdelki, izjema pa so tisti, ki so namenjeni končnim kupcem. Za avtomobilsko industrijo so razvili poseben proces obdelave naročila, ki ga obvladujejo s pomočjo kakovostnih zahtev (KZ). To so prevedene zahteve kupcev, ki jih v Impolu uporabljajo v procesu, saj lahko tako zagotavljajo kakovost in skladnost s kupčevimi zahtevami. Izdelki se sledijo skozi celoten proces, kontrola pa se izvaja po tehnoloških navodilih, ki se

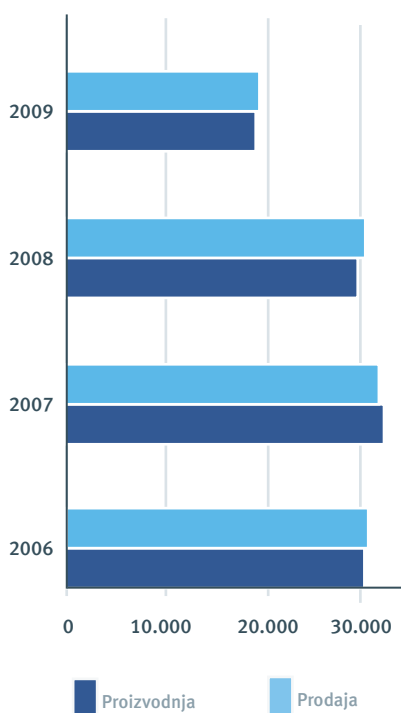
obvladujejo s pomočjo poslovnega informacijskega sistema (PIS). Kontrola se zaključuje z atestom, ki je integralni del obvladovanja kakovostnih zahtev. Vse izdelane palice, cevi in profili so glede kemične sestave, mehan-skih lastnosti, toleranc in kakovosti površine skladni z mednarodnimi standardi DIN, ASTM, EN ...

PROIZVODNI PROGRAM

Izdelke v rednem programu trenutno izdelujejo iz 46 različnih zlitin. Prav tako lahko izdelajo tudi izdelke s kemično sestavo, ki ni del rednega programa, torej po željah kupca. V procesu izdelujejo palice (okrogle, kvadratne, ploščate, šestoglate), cevi, žico in polne profile v 49 različnih stanjih, ki jih ustvarjajo s pomočjo 34 različnih strojev in naprav.

Proizvodni program proizvodnega procesa cevarna obsega:

- okrogle, šestoglate, kvadratne in ploščate palice,
- polne profile,
- cevi iz celega (nevarjene),
- ovalne cevi (ferule),
- žico,
- oblike po zahtevi kupca.

Graf: Proizvodnja in prodaja v proizvodnem procesu cevarna med letoma 2006 in 2009 v tonah.

Palice

Polni profili

Cevi

Žica

NEKATERE VRSTE IZDELKOV, KI JIH IZDELUJEJO V PROIZVODNEM PROCESU CEVARNA, IN NJIHOVA UPORABA

Cevi

Izdelujejo klasične cevi: cevi iz celega in ovalne cevi ali ferule. Cevi iz celega lahko iztiskajo na direktni stiskalnici ali jih izdelajo s postopkom vlečenja. Med seboj se razlikujejo v dimenzijah zunanega in notranjega premera ter debeline stene. Uporabljajo se predvsem v transportni in avtomobilski industriji, gradbeništvu (za konstrukcije in notranjo opremo), elektroindustriji in strojogradnji.

Kje jih najdemo? V zidarskih odrih, hladilnikih, kompresorjih, spojkih za električne kable ...

Polni profili

Izdelujejo polne profile različnih dimenzij in oblik, ki jih usklajujejo z željami kupcev. Iztiskajo jih na indirektni ali direktni iztiskalnici. Dolgi so lahko med dva in 4,5 metra oziroma glede na dogovor s kupcem. Polni profili se uporabljajo v transportni in avtomobilski industriji, gradbeništvu (za notranjo opremo), elektroindustriji, strojogradnji, vojaški industriji ...

Kje jih najdemo? V delih klimatskih naprav in ventilov, ohišjih za orožje ...

Palice

V Impolu izdelujejo palice različnih oblik, okrogle, šestoglate, kvadratne, ploščate, lahko so iztiskane ali vlečene. Pri palicah je največja možna dimenzija odvisna od tipa ali skupine aluminijeve zlitine. Palice izdelujejo iz dveh skupin zlitin: iz avtomatnih in ostalih zlitin. Dolžine palic so odvisne od dimenzije in zlitine, dolge so lahko od dva do šest metrov oziroma glede na dogovor s kupcem.

Iztiskane palice se podobno kot večina izdelkov iz proizvodnega procesa cevarna uporabljajo v transportni in avtomobilski industriji, gradbeništvu, elektroindustriji, letalski in vojaški industriji ...

Kje jih najdemo? Kot nosilce koles, rok za kolesa, v batih, ventilih, karabinah, gonilnikih za kolesa, v sklopkeh in zavorah, v raznih delih motorjev ...

Vlečene palice se uporabljajo predvsem v avtomobilski in transportni industriji ter v elektroindustriji in letalstvu. Vzrok porasta prodaje vlečenih palic je iskati v stanju na trgu, kjer se je po prvem valu ekonomske krize veliko proizvajalcev umaknilo iz določenih segmentov prodaje izdelkov. Impol je tako prevzel tržni delež, ki so ga pred tem obvladovali konkurenti. Tudi avtomobilska industrija je ponovno pričela povečevati proizvodnjo in povzročila visoko povpraševanje po izdelkih, ki so primerni za obdelavo na avtomatih. Ker so v Impolu naredili velik napredek na področju avtomatnih zlitin in so v fazi tehnoloških izboljšav njihove obdelovalnosti, so uspeli povečati tržni delež proizvodnje.

Kje jih najdemo? Kot ventile za avtomatske menjalnike, kompresorje ...

Vlečene palice v ventilih

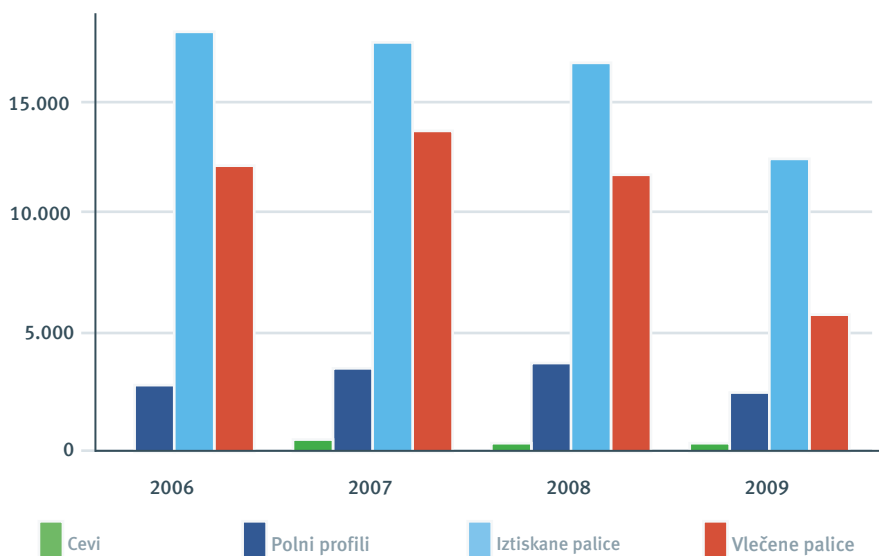
Iztiskane palice v karabinah

Polni profili kot ohišje za orožje

Cevi v hladilnikih

Graf: Struktura proizvodnje v proizvodnem procesu cevarna med letoma 2006 in 2009 v tonah.

Zaposleni skrbijo za kakovost izdelkov

Proč z mobingom

LAHKO GA PREPREČIMO

O tematiki mobinga je bilo že veliko napisanega v različnih medijih, tudi v Metalurgu smo se o tem že nekajkrat razpisali. Kljub temu ugotavljamo, da delavci s problematiko mobinga žal niso seznanjeni v zadostni meri, zato temu ponovno namenimo večjo pozornost. Mobing pomeni vsako ponavljajoče se ali sistematično, graje vredno ali očitno negativno in žaljivo ravnanje ali vedenje, usmerjeno proti posameznim delavcem na delovnem mestu ali v zvezi z delom. Možna mobing dejanja predstavljajo napadi na možnost komuniciranja, socialne stike, socialni ugled, na kakovost delovne in življenjske situacije, na zdravje. Natančneje so mobing dejanja, ukrepi za zagotovitev ustreznega delovnega okolja in ravnanje delodajalca v primeru pojave mobinga opredeljeni v Pravilniku o enaki obravnavi in preprečevanju mobinga, ki je bil sprejet v skupini Impol. Pravilnik je bil predstavljen v prvi številki Metalurga letos.

V okviru prepoznavanja in preprečevanja mobinga smo v letošnjem letu izvedli delavnice za osebe, ki so v posameznih družbah v skupini Impol pooblaščenice za prepoznavanje, preprečevanje in odpravljanje mobinga. Predstavitev mobinga smo vključili tudi v predavanja, ki so namenjena teoretičnemu usposabljanju s področju varstva in zdravja pri delu, kar omogoča, da se s to problematiko seznani čim večje število ljudi. Vse, ki menite, da ste žrtev mobinga, pozivamo, da se obrnete na svojega nadrejenega, na direktorja družbe ali na osebo, ki je v družbi pooblaščenica za prepoznavanje, preprečevanje in odpravljanje mobinga. Z namenom preprečevanja mobinga naprošamo vse delavce, da v primeru ponavljajočih se konfliktov na delovnem mestu o tem seznanijo neposredno nadrejeno osebo, vodjo procesa ali vodstvo družbe, ki bodo s sprotnim reševanjem konfliktnih situacij lahko zagotavljali zdravo delovno okolje.

Rebeka Tramšek

Impol 2000, d. d.	Irena Kraner
Impol, d. o. o.	Albin Leskovar
Impol FT, d. o. o.	Zvonko Krošel
Impol PCP, d. o. o.	Stanka Kamenik
Impol LLT, d. o. o.	Božidar Firer
Impol R in R, d. o. o.	Barbara Hribnik Pigac
Impol Infrastruktura, d. o. o.	Mira Gostenčnik
Unidel, d. o. o.	Marjana Turner
Kadring, d. o. o.	Rebeka Tramšek
Impol Servis, d. o. o.	Ivan Unterlehner
Impol Stanovanja, d. o. o.	Mojca Gričnik
Stampal SB, d. o. o.	Igor Romih

Tabela: Pooblaščenice osebe za prepoznavanje, preprečevanje in odpravljanje mobinga.

Kako s službenimi telefoni?

NAVODILA O DODELJEVANJU IN UPORABI MOBILNIH TELEFONOV

Oktober so uprava in vodstva družb v skupini Impol sprejela navodila o dodeljevanju in uporabi službenih mobilnih telefonov. Navodila veljajo za vse zaposlene, ki uporabljajo službeni mobilni telefon, in začnejo veljati osmi dan po objavi na oglasnih deskah družb, kjer se boste lahko seznanili z vsebino navodil. V članku vam predstavljamo najbolj zanimive vsebine navodil.

Kdo lahko uporablja službeni mobilni telefon?

Kriteriji za dodelitev službenega mobilnega telefona so:

- delovno mesto uporabnika;
- potreba po dosegljivosti uporabnika izven delovnega časa;
- zagotovitev stalne dosegljivosti uporabnika v okviru delovnega časa v času službene odsotnosti;
- opravljanje delovnih nalog izven sedeža družbe.

Mobilni telefon lahko zaposlenemu pripada za določen čas ali za stalno. Zaposleni mora ob izročitvi mobilnega telefona in SIM-kartice podpisati prevzemnico.

Uporaba službenega mobilnega telefona

Službeni mobilni telefon zaposleni uporabljajo pri izvrševanju službenih obveznosti. Razlogi za uporabo so: zagotovitev dosegljivosti uporabnika, racionalnejša medsebojna komunikacija in boljša izraba delovnega časa. Zaposleni mora mobilni telefon uporabljati skladno z navodili proizvajalca in z njim skrbno ravnati. Prav tako je dolžan pravočasno opozoriti na morebitne napake ali težave pri njegovi uporabi. Upravičen je le do osnovne storitve mobilne telefonije, ki je vključena v naročniški paket operaterja. Druge storitve operaterja lahko uporabnik uporablja le v primeru, da te finančno ne

obremenjujejo delodajalca.

Kakšne so omejitve pri uporabi službenih mobilnih telefonov?

Zaposleni lahko mesečno komunicirajo v obsegu dogovorjenega zneska, ki je odobren v prevzemnici. Če dogovorjeni znesek presežejo, morajo presežek na podlagi ločenega računa poravnati sami, razen v primeru posebnih okoliščin, o katerih so se dogovorili z delodajalcem.

Prenehanje upravičenosti uporabe

Upravičenost uporabe mobilnih telefonov preneha:

- če uporabniku preneha delovno razmerje pri delodajalcu ali če sklene pogodbo o zaposlitvi z delodajalcem za delovno mesto, na katerem ni več upravičen do uporabe službenega mobilnega telefona;
- z dnem, ko poteče čas, za katerega je bil mobilni telefon dodeljen, če je bil dodeljen za določen čas;
- v primeru daljše odsotnosti z dela;
- s sklepom direktorja ali uprave družbe, če prenehajo razlogi za zagotovitev mobilnega telefona.

Zaposleni, ki so upravičeni do uporabe mobilnega telefona in jim delovno razmerje preneha, so dolžni mobilni telefon z delujočo telefonsko številko predati odgovorni osebi ali komisiji. Če tega ne storijo, materialno odgovarjajo za morebitne poslovne in druge škode, nastale zaradi njihovega ravnanja.

Za nadzor uporabe in dodeljevanja mobilnih telefonov ter spoštovanja navodil je odgovorna družba Upimol 2000. Ta vodi evidenco in skrbi za dodeljevanje in vračanje mobilnih telefonov in SIM-kartice, hkrati pa izvaja finančni nadzor nad mesečno porabo.

Informacijska pisarna za mobing

V prostorih Kadringa (Trg svobode 26, 2310 Slovenska Bistrica) je vsak torek med 16.30 in 17.30 odprta informacijska pisarna za mobing.

Pisarna je brezplačna in namenjena vsem zaposlenim v skupini Impol, ki se slabo počutite na svojem delovnem mestu, menite, da ste žrtev nasilja (psihičnega ali fizičnega) in potrebujete pomoč.

Nova restavracija

PRENOVLJEN SISTEM ORGANIZIRANJA PREHRANE V SKUPINI IMPOL

Vtorrek, 2. novembra, odpira svoja vrata nova restavracija v Impolu. Popolnoma prenovljena jedilnica s sodobno razdelilno linijo bo zaposlenim prinesla veliko večjo izbiro obrokov po lastnih željah in višjo kulturo prehranjevanja v prijetnem ambientu.

- Pestrost izbire prehrane bo veliko večja, ker ne bo posameznih vnaprej določenih malic, ampak bodo na voljo različne glavne jedi in priloge, iz katerih si bodo lahko zaposleni sami sestavili svoj jedilnik. Ne glede na to, kakšno glavno jed in prilogo si bo posameznik izbral, bo v primeru, da si bo izbral celoten komplet malice, skupna cena znašala 3,96 evra.
 - V restavraciji bodo zaposleni lahko vsakodnevno izbirali tudi med jedmi po naročilu, kot so pice, lignji na žaru, palačinke in testenine. Vse storitve bodo zaposleni plačevali s kartico za evidentiranje prisotnosti na delu. Vsak bo ob evidentiranju svoje prisotnosti na delu na svojo kartico pridobil dobropis v višini 3,96 evra, skupna vrednost pa bo vsak mesec odvisna od števila evidentiranih dni prisotnosti. Za 21 dni prisotnosti bo tako zaposleni dobil dobropis v višini 83,16 evra.
 - Zaposleni bodo lahko dobropis porabili dnevno v restavraciji, vendar najkasneje v roku enega leta. Dobropis, ki ga ne bodo porabili za malice, bodo lahko izkoristili za nakup raznih prehranskih in ostalih artiklov iz ponudbe Sodexa.
 - Delodajalec bo razliko do trenutnega maksimalnega zneska, ki ga lahko zaposlenemu nameni za malico (6,12 evra na dan), vsakemu zaposlenemu izplačal pri plači, tako bo za 21 dni prisotnosti zaposleni ob plači prejel 45,36 evra. Poudariti je treba, da to ni zakonska obveza delodajalca, ampak prednost, ki jo imajo le zaposleni v skupini Impol. Izplačilo je namenjeno za dopolnitev prehrane po lastni izbiri posameznika.
 - V primeru, da ima zaposleni veljavno zdravniško potrdilo o prehranskih omejitvah in pridobi izjavo dietetika iz Sodexa, da mu Sodexo zahtevane prehrane ne more zagotoviti, mu bo delodajalec skupaj s plačo izplačal celotno vrednost za malico, dogovorjeno s kolektivno pogodbo (kot že omenjeno, trenutno znaša 6,12 evra na dan).
 - Zaposleni bodo v restavraciji lahko dnevno porabili tudi več kot 3,96 evra, vendar skupaj ne več kot 160 evrov na mesec. Razliko med upravičenim zneskom in dejansko porabo mu bo delodajalec odtegnil od plače, kar bodo zaposleni potrdili s podpisom posebne izjave pri blagajni Sodexa.
- Skupina Impol je skupaj s Sodexom

uspela vsem zaposlenim zagotoviti sodobno jedilnico s ponudbo prehrane, ki je primerljiva z najboljšimi podjetji na svetu. Zavedeti se moramo, da bomo uspeli obstoječe nabavne pogoje in dogovorjeno pestrost izbire prehrane ohraniti le v primeru, če bo obisk jedilnice dovolj velik.

Zaposleni bodo malicali v lepši jedilnici

Zaposleni v industrijski coni Impol bodo malicali v prenovljeni jedilnici. Za prenovno se je uprava odločila zato, ker je bila stara jedilnica po tridesetih letih uporabe že dotrajana.

Prenovljena jedilnica je razdeljena na razdelilno linijo (linija za toplo malico, solatni bar in linija za hladno malico) in jedilni prostor. Opremo razdelilne linije je dobavilo podjetje Sodexo, vsa gradbena, obrtniška in instalacijska dela pa je opravil Impol, ki je dobavil tudi opremo jedilnega prostora (mize, stoli).

Prenovo jedilnice je vodila Mira Gostenčnik iz družbe Impol Infrastruktura. Dela je bilo treba opraviti kar najhitreje, saj so lahko tako zaposlenim v najkrajšem možnem času omogočili boljši, sodobnejši način prehranjevanja. Trenutno so v teku še manjša zaključna dela, ki bodo opravljena v začetku novembra. Zaposlenim je tako na voljo sodobno opremljena jedilnica v svežih barvah s pridihom Impola. Čaka jih prijazno osebje Sodexa, ki bo poskrbelo, da bodo zaužili kakovosten obrok in nazaj na delo odšli zadovoljni in

Sodobno opremljena razdelilna linija bo omogočala kakovostnejšo prehrano

polni energije.

S prenovno jedilnico bo na novo zaživelo vseh 750 kvadratnih metrov površine, tako da bo dovolj prostora, da bodo hkrati lahko malicali 304 zaposleni.

Ponudba Sodexa

V primeru, da dobropisa za malico, pridobljenega na kartico ob evidentiranju prisotnosti, zaposleni ne boste izkoristili za nakup malice v jedilnici industrijske cone Impol, lahko le-tega izkoristite za nakup ostalih izdelkov in storitev, ki jih ponuja Sodexo:

- Svojo družino lahko odpeljete na kosilo v restavracijo Sodexo v Slovenski Bistrici.
- Naročite lahko rojstnodnevne torte.
- Če doma prirejate piknik, praznovanje obletnice, novega leta ali kakšno drugo zabavo, lahko pri Sodexu naročite hladne in tople bifeje, bankete, koktajle in druge vrste pogostitev, ki vam jih dostavi na dom.

Vabimo vas v vašo novo restavracijo in vam želimo dober tek!

Skupina Impol in Sodexo

Prihod na malico	Število zaposlenih iz posameznega proizvodnega procesa, ki malicajo ob določeni uri					
	PP livarna in vzdrževanje	PP profili in vzdrževanje	PP cevarna in vzdrževanje	PP FTT in vzdrževanje	PP RRT in vzdrževanje	Tehnika Set, Rondal, Impol Inotečna, Stampal, Alumat
dopoldan						
9.00	15	20				
9.10			60			
9.15				50		
9.20	16	30				
9.40	5				80	
10.00						VSI
popoldan						
17.30	10	30				
17.35			50			
17.45				30	40	
17.50	10					VSI
ponoči						
1.30	20	15	30	25	30	

Tabela: Prikazan je urnik prihodov na malico za zaposlene v posameznih družbah in v posameznih proizvodnih procesih. Odmor za malico, ki pripada vsakemu zaposlenemu, traja 30 minut. Zaposleni lahko malico uživajo le v prostorih jedilnice, saj je malicanje izven jedilnice (v proizvodnem procesu, v garderobi, v pisarni ...) prepovedano. Malica za zaposlene v režiji je organizirana med 11.00 in 12.30.

Kaj menite o plačah v skupini Impol?

ANKETA

Marija
Gorenc
Impol PCP

Plače so redne. Smo kar zadovoljni, vendar bi lahko bile seveda višje, predvsem zaradi zahtevnosti in odgovornosti dela. Menim pa, da so v primerjavi z ostalimi podjetji še kar dobre. V tem letu me je kar malo skrbelo, če bom obdržala službo, vedela pa sem, da bo plača izplačana, kot mora biti.

Boris
Smogavc
Impol FT

Kot vsak tudi jaz menim, da bi bilo bolje, če bi dobili več. Vendar če se primerjamo z drugimi, so plače primerne (niso nizke niti visoke) in tudi redno izplačane. Rad bi povedal, da bi morali tisti, ki delajo v več izmenah in tudi ponoči, vseeno dobiti nekoliko višjo plačo od tistih, ki delajo samo v eni izmeni. Drugače pa nimam pripomb in menim, da so tudi medsebojni odnosi na zadovoljivi ravni.

Milena
Smogavc
Impol PCP

Tudi jaz mislim, da bi plače lahko bile višje, vendar smo lahko srečni, da jih sploh imamo. V Impolu delam že 30 let in moram povedati, da so bila izplačila vedno pravočasna. Zaposleni se včasih malo sprašujemo, kako dolgo bo še vse tako urejeno. Upamo seveda, da bo tako ostalo še naprej.

Boštjan
Marčič
Impol PCP

Glede na druga podjetja mislim, da je v Impolu stanje s plačami še kar v redu in smo lahko zadovoljni. Trenutno si noben zaposleni ne želi biti del zgodbe, ki se je na primer zgodila nekaterim, nekoč močnim podjetjem, vendar upam, da nam, zaposlenim v Impolu o tem ni treba skrbeti, kar nam daje določeno varnost. Se strinjam, da se naše plače precej razlikujejo od plač v avstrijskih ali nemških podjetjih v isti panogi.

Janez
Bohak
Impol PCP

Jaz mislim, da bi morali plače povišati vsaj za 20 odstotkov, saj dosegamo načrt in bi lahko dobili več. Se pa strinjam, da če pogledamo druga podjetja v Sloveniji, pri nas le ni tako slabo.

Matej
Škorjanc
Impol LLT

S plačo ni nihče zadovoljen, tudi tisti, ki je imajo toliko, da je ne morejo porabiti. Pa saj je v redu, vendar bi lahko bilo boljše. Kolikor vem, imamo v Impolu LLT v primerjavi s podjetji enake dejavnosti v okolici boljšo plačo. Nekateri zaposleni bi si zaslužili nekoliko več, saj delajo v večjem obsegu in v zahtevnejših pogojih dela. Plače niso takšne, kot bi si želeli, so pa redne.

Irena
Rajh
Impol R in R

Plače so redne in ne zamujajo z izplačili. V primerjavi z drugimi podjetji bi težko kaj rekla, saj ne vem podrobnosti, vendar menim, da smo v skupini Impol še vedno na boljšem kot v veliko drugih podjetjih. Seveda bi si želela, da bi imeli boljšo plačo, saj mislim, da si glede na to, da delamo sedem dni v tednu in v več izmenah, to tudi zaslužimo.

Peter
Satler
Unidel

Jaz osebno sem s plačo zadovoljen, nekateri drugi so najbrž nekoliko manj. Plače dobimo redno izplačane. Če jih primerjamo s tekstilno dejavnostjo, vidimo, da so marsikje zaposleni v zelo težkih situacijah, ker je ta industrija v veliki krizi.

Erika
Florjančič
Kadring

Menim, da so plače v redu, so vedno redno izplačane. Če primerjam Impol s podobnimi podjetji, lahko rečem, da so tukaj plače še vedno dobre in seveda, kar je najpomembneje, so res vedno redno izplačane. Seveda pa bi bila zagotovo tudi jaz vesela, če bi bile višje.

Kako prepoznati stres?

NAJBOLJE JE, DA GA OBVLADAMO, ŠE PREDEN SE RAZVIJE

Ko se soočamo s številnimi spremembami, pogosto doživljamo stresne trenutke. Stres je postal nekaj, kar se dogaja vsem živim bitjem, in je postal del našega vsakdana, s katerim se moramo naučiti živeti, preventivno ravnati in ga pravočasno prepoznati ter obvladovati. Predvsem pa je treba vedeti, da lahko stres na nas vpliva negativno ali pozitivno. In nekaj stresa ljudje dejansko potrebujemo, saj nas motivira in nam omogoča, da se osredotočimo, sprejemamo odločitve in delujemo pozitivno.

Kaj je pravzaprav stres?

Teoretiki stres opredeljujejo kot stanje organizma pod vplivom možnih in/ali dolgotrajnih dražljajev (stresorjev), na katere organizem ni pripravljen, je odgovor na nekaj, kar pomeni človeku oviro, zahtevo, obremenitev ali izziv. Prav tako je stres odziv oziroma doživetje, ki se pojavi v situaciji, ki je ne znamo obvladati, ker imamo občutek, da so naše zmogljivosti preskromne glede na zahteve in pričakovanja okolja.

Kaj povzroča stres na delovnem mestu?

Ena izmed vrst stresa je stres na delovnem mestu, ki ga povzročajo različni dejavniki:

- časovni pritiski in (pre)hiter tempo dela

- z neodločljivimi termini;
- slaba organizacija dela, pomanjkljive informacije, nepoznavanje svoje vloge in odgovornosti na delovnem mestu;
- nezmožnost organizacije svojega dela ali vpliva na spremembo dela;
- fizične obremenitve in prostorska omejenost;
- monotonija, preprostost in število enoličnih (enostranskih) gibov, ki jih opravijo delavci za tekočim trakom, tipkovnico ali na blagajni;
- nočno delo, delo s strankami in izolirano delo brez sodelovanja sodelavcev in nadrejenih;
- napake in spodrsilaji niso dovoljeni in so kaznovani.

Znaki stresa

Stres se pri ljudeh kaže v različnih oblikah. Simptomi se zato med posamezniki močno razlikujejo. Simptom, ki je pri nekom pokazatelj stresa, je lahko pri drugem pokazatelj povsem drugih zdravstvenih težav. Prav tako se simptomi v večini primerov razlikujejo glede na to, ali stresor deluje na žensko ali na moškega.

Kako se s stresom spopademo?

Ko smo stres prepoznali in si ga priznali, ga lahko premagamo, saj lahko za obvla-

dovanje stresa največ storimo prav sami. Zdravstveni delavci predlagajo nekaj osnovnih napotkov, ki jih vsak posameznik lahko prilagodi svojim potrebam:

- v svoje delo investirajte najboljše, kar imate: znanje, izkušnje, ideje, izvirnost, ustvarjalnost, zavzetost, motivacijo in inteligenco;
- naredite seznam nalog, ki jih morate opraviti, in jih razvrstite v urnik po pomembnosti;
- zagotovite si redne odmore, v katerih delajte tisto, kar vas veseli (lahko tudi delate), že pet minut odmora je dovolj;
- naučite se pravočasno reči ne vsemu, česar ne zmorete narediti oziroma ne sodi v vaše delovno področje;
- v konfliktnih situacijah ohranite mirno kri, bodite širokosrčni in stvarni, nasprotnika pa nikoli ne omalovažujte ali ponižajte;
- naučite se konstruktivno nasprotovati brez prepiranja, očitanja, poniževanja in groženj;
- bodite pozorni na urejenost osnovnih življenjskih ritmov (spanje, prehranjevanje, aktivnost, počitek);
- skrbite za dobro telesno kondicijo in primerno sprostitvev (sprehodi, masaže ipd.);
- vzemite si čas zase in se takrat posvetite samo sebi ter ne pozabite na počitek;
- naučite se prepoznati in živeti svoje potrebe;
- družite se z ljudmi, vključite se v razne interesne skupine;
- postavite si realne cilje, prepoznajte in sprejmite lastne meje;
- posežite lahko po zdravilnih rastlinah, kot so baldrijan, melisa in poprova meta, ki imajo blagodejne učinke;
- ko se znajdete v stresni situaciji, upočasnite svoje dihanje. Pet sekund naj traja vdih in pet sekund izdih, to počnite dve do pet minut;
- poskusite se osredotočiti na pozitivne stvari v življenju, čim manj časa razmišljajte negativno;
- skratka, počnite stvari, ki vas veselijo in vam pomagajo, da za trenutek pozabite na vsakdanje skrbi, in smejte se, veliko!

Telesni znaki:	Čustveni znaki:
- glavobol, vrtoglavica vznemirjenost, utrujenost, slabotnost - škrtanje z zobmi - trzanje obraza - bolečine v hrbtu, občutek kratke sape - slabost, bruhanje, slaba prebava - krči, driska, zaprtje - tresenje, drhtenje, motnje spanja, neješčnost - pomanjkanje zanimanja za spolnost - pogosti prehladi, gripa in okužbe dihal - zvečano znojenje, razširjene zenice, siljenje na vodo, suha usta	- poslabšana koncentracija, pozabljenost - pomanjkanje odločnosti - izguba smisla za humor - napetost, živčnost, vznemirjenost - depresivnost, žalost, potrto - strah, zaskrbljenost, pesimizem - razdražljivost, nečakanost, jeza, agresivnost, sumničavost - brezbržnost, izguba motivacije, nezmožnost sprejemanja odločitev
Vedenjski znaki:	Mišljenje:
- zloraba alkohola in drog, prenašanje, bolj pogosto kajenje - grizenje nohtov, kričanje, preklinjanje, jok	- pozabljenost, pomanjkanje koncentracije - počasnost in večja togost mišljenja - občutek brezupa in nezmožnosti vplivanja

Tabela: Znaki stresa

Zadnje seje v znamenju vprašanj o prehrani

PREBERITE, O ČEM SO GOVORILI

Impol FT, 14. redna seja

- Direktor družbe je zbranim predstavil poslovanje družbe v mesecu avgustu in povedal, da so s poslovanjem v prvih osmih mesecih letošnjega leta kar zadovoljni.
- Člani sveta delavcev so opozorili na puščanje streh objektov v proizvodnem procesu, ne samo starejših, ampak tudi novejših. Direktor je pojasnil, da so prostori last skupine Impol in da bo družba Impol FT, ki je najemnik in zato dolžna obvestiti pristojne o večjih napakah, to tudi storila in tako sprožila postopek rešitve težave.
- Člane sveta je zanimalo, zakaj se inovacijski predlogi rešujejo tako dolgo. Direktor je pojasnil, da se večina inovacijskih predlogov reši v predpisanem roku, se pa rešitev nekaterih nekoliko zamakne, saj so potrebne dodatne rešitve, dopolnitve, obrazložitve in ocenitve smiselnosti izvedbe.
- Pogovarjali so se tudi o zaposlenih, ki svoje delo opravljajo kot napoteni delavci preko družbe Kadring. Direktorica za kadre je pojasnila, da imajo ti delavci enake pravice in dolžnosti kot redno zaposleni in da še niso zasledili, da bi bili kjerkoli drugače obravnavani.
- Direktor je prisotnim predstavil projekt prenove jedilnice, ki bo zaposlenim v skupini Impol zagotavljala ponudbo prehrane na višji ravni. Prav tako je pojasnil spremembe, ki jih bo prinesel novi način organiziranja prehrane.
- S strani članov sveta delavcev je bil podan predlog za podelitev jubilejnih nagrad vsakih pet let, kot je to urejeno v Impol Sevalu. Direktorica za kadre je pojasnila, da se jubilejne nagrade v družbah skupine Impol v Sloveniji podeljujejo skladno z Zakonom o delovnih razmerjih, prav tako imajo zaposleni v skupini Impol v Sloveniji druge ugodnosti, ki jih zakonodaja v Srbiji ne predvideva.

Impol LLT, 11. redna seja

- Poslovanje v družbi Impol LLT je po besedah direktorja družbe zaenkrat zadovoljivo. Direktor je tudi pojasnil, da je v prvih osmih mesecih letošnjega

leta povprečna mesečna plača brez individualnih pogodb v družbi Impol LLT znašala 1.043 evra, medtem ko je leta 2009 znašala 829 evrov, leta 2008 pa 958 evrov.

- Direktor je pojasnil tudi spremembe, ki jih bo prinesel novi način organiziranja prehrane v skupini Impol. Predvsem pa je izpostavil, da si bodo zaposleni lahko sami sestavljali malico po svojem okusu iz ponujenih različnih vrst jedi.
- Člane sveta delavcev je zanimalo, kdo odvaža odpadke in na kakšen način se nadzira odvoz odpadkov. Pojasnjeno je bilo, da se odvoz odpadkov vrši na podlagi poziva delovodje, odvoz pa opravljajo družba Unidel in zunanji izvajalci. Vsi odpadki za odvoz se tehtajo in evidentirajo.
- Izpostavljena je bila pobuda, da je potrebno čimprej ustanoviti centralni svet delavcev. Direktorica za kadre je pojasnila, da so v pripravi akti, ki bodo podlaga za njegovo delovanje.
- Nekateri prebivalci v okolici industrijske cone Impol se pritožujejo zaradi nočnega hrupa, ki ga povzročajo naprave. Pojasnili so, da bo v prihodnje, ko bodo skladišče v celoti pokrili, hrupa bistveno manj.
- Vodstvo je vse zaposlene pozivalo k odgovornemu ravnanju pri delu z viličarji, ki so sicer že stari, a lahko s primernim ravnanjem še nekaj časa služijo svojemu namenu. Prav tako so zaposlene pozivali k vzdrževanju primerne reda in čistoče v sanitarnih prostorih.

Impol PCP, 14. redna seja

- Direktor je povedal, da so s poslovanjem v družbi kar zadovoljni.
- Pojasnjeno je bilo, kako poteka projekt Alumobil. Trenutno so v teku zaključna dela montaže strojev. Decembra bo na vrsti optimiranje strojne opreme s prvimi poskusnimi testi. Januarja pa naj bi pričeli s proizvodnjo v eni izmeni. Ključne zaposlene za novo linijo so že izbrali, večina jih prihaja iz proizvodnega procesa cevarna. Prav tako se je v prostorih nekdanjega Alupaka že pričela montaža linije za razrez profilov, ki bo razbremenila ročni način razreza.

- Izpostavljeno je bilo tudi vprašanje o težavah, ki nastanejo pri koriščenju večjega števila hladnih obrokov. Direktorica za kadre je pojasnila, da bo s prenovljeno jedilnico rešena večina težav s prehrano.
- Člani sveta delavcev so izpostavili tudi težave, ki nastajajo zaradi slabih odnosov in konfliktov med zaposlenimi v Impolu LLT in v Impolu PCP, ki prevajajo zabojnike z odpadnim materialom. Konflikti nastajajo predvsem zaradi premajhnega števila zabojnikov, ki jih ne prazniijo sproti. Marjan Čretnik je pojasnil, da so nabavili novega viličarja in v prihodnje pričakujejo manj zapletov.
- Ponovno je bilo opozorjeno na nevarno stanje v sanitarnih prostorih. Pojasnili so, da jih je vodstvo pripravljeno obnoviti, vendar pod pogojem, da ne bo več prihajalo do uničevanja.

Stampal SB, 11. redna seja

- Direktor družbe je zbranim predstavil predvidene spremembe na področju organiziranja prehrane v skupini Impol.
- Govorili so tudi o tem, kako se je med odkovki, ki so jih poslali enemu izmed njihovih največjih kupcev, znašel primer, ki sodi v izmet. Postavlja se vprašanje, kako je to mogoče, ko pa gredo vsi izdelki preko več faz obdelave in kontrole.

Unidel, 5. redna seja

- Zbrane je direktorica družbe seznanila s podatki o kumulativnem poslovanju v prvih osmih mesecih tega leta, ki je rahlo pozitivno. Nekoliko slabše je bilo poslovanje v avgustu, ko so šivalnica, pralnica in čistilnica dosegle negativen rezultat. Pričakujejo, da bo jesen uspešnejša, in bodo tako lahko zaposlenim izplačali stimulacije.
- Prisotne je zanimalo, kako je z izplačili jubilejnih nagrad v družbi. Direktorica je pojasnila, da se izplačujejo skladno s podpisano podjetniško kolektivno pogodbo, informacije lahko posameznik pridobi v kadrovski službi.
- Direktorica je pojasnila podrobnosti selitve skladišča na lokacijo, ki je ustrežnejša, predvsem pa cenejša kot trenutna.

Upokojila sta se ...

Viktor
Rogina

Viktor je svojo delovno pot pričel 8. maja 1968 kot serviser vodovodov. Leta 1970, prav tako 8. maja, pa se je zaposlil v Impolu, v cevarni, saj je ugotovil, da mu bo to delo omogočalo boljše delovne pogoje in predvsem boljšo plačo. V cevarni je opravljal delo vodje žerjava, ko pa so ga 8. maja 1979 premestili v profilarno, je tam pričel z delom na plinskih pečeh kot žarilec in ga opravljal vse do svoje upokojitve. Pravi, da je bilo delo sprva bolj naporno, z avtomatizacijo pa so po njegovem mnenju delavce fizičnega dela razbremenili za vsaj 70 odstotkov. V kolektivu so se dobro razumeli, drug brez drugega niso mogli delati, zato so tudi takrat, ko je prišlo do manjših nesoglasij, ta hitro odpravili. Predvsem pa poudarja, da se je v Impolu vedno dobro počutil. Sam nikoli ni iskal težav, zato tudi težave niso našle njega. Prav tako je bil zadovoljen z odnosi med zaposlenimi, poslovanjem Impola in tudi z rednim izplačilom plač. Je že res, da se je že od nekdaj od zaposlenih zahtevala natančnost, vendar to sodi zraven, če želiš proizvajati kakovostne izdelke.

Danes se Viktor ukvarja z ogromno različnimi stvarmi, zato mu zagotovo ni dolgčas. Rad lovi ribe, gobari, obišče gasilce, največ veselja pa mu prinaša skoraj štiriletna vnukinja Zara, ki ima svojega dedija zelo rada. Zelo rad tudi kuha in ob svoji upokojitvi je za sodelavce sam pripravil pravo pojedino. Ob tej priložnosti bi se svojim sodelavcem in sindikatu rad zahvalil za naklonjenost in darilo, ki so mu ju namenili ob slovesu iz Impola. Hkrati pa jim želi še veliko uspehov pri delu in upa, da se bodo še naprej tako dobro razumeli.

Viktor je bil res pravi sodelavec. Zelo priden, marljiv in nekonflikten. Z njim smo vsi zelo radi delali in še sedaj, ko se je upokojil, smo vsi veseli, ko se srečamo in malo pogovorimo. Želimo mu vse dobro in še veliko kuharskih užitkov.

Sodelavec

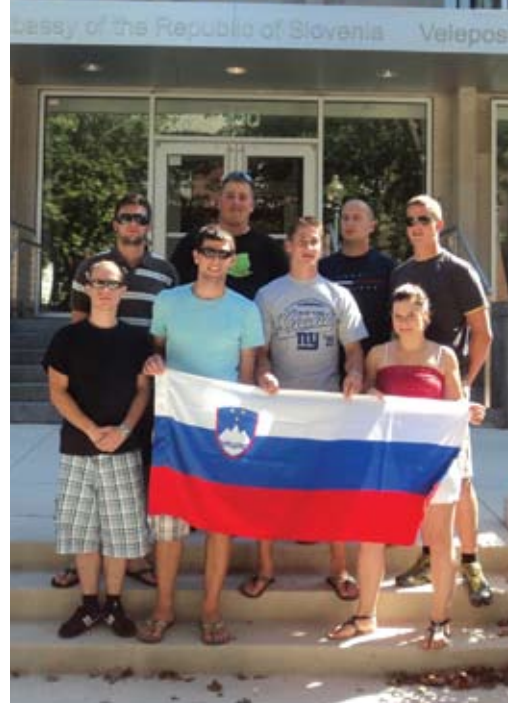

Milan
Trol

Milan se je v Impolu zaposlil septembra leta 1978 po končanem šolanju za poklic rezkalca, ki ga je od leta 1975 opravljal v Impolu. Kmalu, leta 1979, je moral v vojsko, a ga je delovno mesto še vedno čakalo, in se je po vrnitvi domov vrnil na delo v Impol. Ves čas zaposlitve v Impolu je delal na enakem delovnem mestu, na stiskalnici. Začel je v obratu stare cevarne, ko pa so stiskalnico prestavili v profilarno, se je z njo selil tudi on. Delo je bilo zanimivo, pravi, da se je vedno nekaj dogajalo, čeprav je delo opravljal na enakem delovnem mestu. Rad se pošali, da je njegovo delo ves čas potekalo ročno, sedaj ko pa je on odšel, delo poteka avtomatsko. Razmere so se spremenile, predvsem pa meni, da je delo sčasoma postalo lažje, ker je več avtomatizacije, hkrati pa težje, ker se proizvajajo večje količine izdelkov. Pohvalil je svojega zadnjega »majstra« Janeza Babulčiča, ki je bil vedno zelo razumevajoč. Prav tako se zelo rad spominja časa, ki ga je v Impolu preživel s sodelavcem Antonom Smogavcem, s katerim sta skupaj delal več kot 20 let. V profilarni je Milan opravljal delo vse do svojega zadnjega delovnega dne, konec leta 2008, ko je zaradi zdravstvih težav moral na bolnišnico. Prestal je težjo operacijo, a se počuti že veliko bolje. Najbolj ga veseli gobarjenje. Včasih pa je več časa posvetil tudi hoji v hribe, zelo mu je pri srcu Logarska dolina, ki jo je prehodil po dolgem in počez. Trenutno se ukvarja tudi z urejanjem bližnjega vikenda, predvsem v krogu družine skupaj z ženo in hčerko Nastjo pripravljajo načrte, kako ga bodo prihodnjo pomlad uredili. Dela mu tudi sedaj, ko je v »penziji«, ne bo zmanjkalo.

Milan je bil vesten sodelavec, vedno je opravil naloge, ki so mu bile dane. Ob upokojitvi mu želimo predvsem veliko zdravja!

Sodelavec Štefan Brumec

Ko učenje dobi pravi pomen

IMPOLOV ŠTIPENDIST JURE STE-
GNE O NEPOZABNI STROKOVNI
EKSKURZIJ

Študentje Naravoslovnotehniške fakultete v Ljubljani smo se odpravili na strokovno ekskurzijo v ZDA in Kanado. Ustavili smo se na številnih postojankah, ki so tako ali drugače povezane s kovinsko industrijo. Ogledali smo si proizvodnjo podjetja Orange County Choppers, kjer predelujejo motorje, obiskali McMaster University v Hamiltonu, kjer deluje kanadski center elektronske mikroskopije, ki je lastnik opreme z visoko vrednostjo, se seznanili z mestom Detroit in tovarno motornih vozil Ford ter vstopili v livarno Empire DIE Castink, kjer lijejo aluminijeve in cinkove zlitine s postopki visokotlačnega litja.

Ekskurzija je bila izredno poučna in zabavna, saj smo videli, kako podjetja delujejo, se seznanili z zanimivimi postopki in si razširili obzorja. Tega ne bi doživeli brez radodarnih sponzorjev, ki so nam pot omogočili, zato bi se jim še enkrat rad zahvalil.

Obvestilo

ZBIRAMO VPRAŠANJA

Vse, ki bi želeli vodstvu družbe, v kateri ste zaposleni, postaviti kakršno koli vprašanje o poslovanju v preteklem letu, vabimo, da nam vprašanja pošljete v uredništvo, lahko tudi anonimno. Na vsa vaša vprašanja bomo poskušali pridobiti odgovore, prebrali jih boste lahko v zadnji številki letošnjega Metalurga. Veselimo se vaših idej!

Judo novice

PESTER KONEC POLETJA

- V Oplotnici je potekalo judoistično tekmovanje za pokal Oplotnice za mlajše dečke in deklice ter cicibane in cicibanke. Predstavniki Judo kluba Impol so se odlično odrezali. V kategoriji do 30 kilogramov je srebrno medaljo osvojil Nejc Arbeiter, v kategoriji do 42 kilogramov je sedmo mesto zasedel Slavči Polanec, v kategoriji do 50 kilogramov je na tretjo stopničko stopil Žan Ahej. Odličen pa je bil v kategoriji do 55 kilogramov Kristijan Fridrih, ki se je povzpел na drugo mesto. Teja Tropan in Nika Šega sta ponovno pometli s konkurenco in se v kategoriji do 44 oziroma 52 kilogramov povzpeli na zmagovalne stopničke.
- Potrebne točke za nastop na olimpijskih igrah leta 2012 zbirata ena izmed najuspešnejših slovenskih judoistov, Impolčan Primož Ferjan in Matjaž Ceraj. Udeležila sta se tekme svetovnega pokala v Miamiu, ki se je skupaj udeležilo 255 judoistov in judoistk iz 40 držav. Ceraj je v kategoriji nad 100 kilogramov slavil z izjemnim drugim mestom. Dobro pripravljenost pa je pokazal tudi Ferjan, ki je na koncu osvojil peto mesto, s čimer je dokazal, da se znova vrača med svetovno elito.
- V soboto, 4. septembra, je v dvorani osnovne šole v Ljubčini potekalo tekmovanje za pokal Iva Reya. Udeležilo se ga je 60 mladincev in mladink iz različnih slovenskih klubov. Tekmovalci bistrškega Judo kluba Impol so se dobro odrezali in v Slovensko Bistrico prinesli štiri medalje. Med mladinci je zlato medaljo v absolutni kategoriji plus 100 kilogramov osvojil Vito Dragič, srebrno medaljo je v najlažji kategoriji (do 55 kilogramov) osvojil Luka Zver, prav tako se je srebrno svetila Samanta Juhart v kategoriji do 78 kilogramov, bronasto medaljo pa je v kategoriji do 63 kilogramov osvojila Andreja Kuhl.
- Deseterica Slovencev je 6. septembra odpotovala na svetovno prvenstvo v judu v Tokio v zasedbi Petra Nareks, Tina Trstenjak, Vlora Bedžeti in Urška Žolnir, Ana Velenšek, Lucija Polavder, Raša Sraka Vukovič, Rok Drakšič, Aljaž Sedej in šampion Matjaž Ceraj. Skupaj z njimi pa je v Tokio odpotoval tudi najboljši slovenski judoistični sodnik, Bistričan Franc Očko. Judoisti so se vrnili brez vidnejših rezultatov.

Poglejmo v zgodovino

DOKLER IMAMO SPOMINE, OBSTAJA PRETEKLOST

Pisal nam je prvi urednik časopisa Metalurg, Ladislav Kovačič, in prispeval nekaj še neobjavljenih kratkih zgodb iz zgodovine Impola. Tisti, ki ste zaposleni v Impolu že dalj časa, se zapisov Ladislava Kovačiča oziroma njegovega lika Jaka Droga morda še spominjate, drugi pa boste skozi kratke zgodbe, ki vam bodo pričarale nasmeh na obraz, spoznali nekaj zgodovine Impola.

O pozdravljanju

V predvojni Jugoslaviji sta bila lastnika Tovarne bakra (sedaj Impol) Avstrijca Z. in G. Gospa enega od njiju je pogosto prihajala v proizvodne hale. Delavci so jo morali pozdravljati. Ko pa eden izmed delavcev nekoč ni dvignil niti glave, temveč je delal naprej, ga je gospa opozorila: »Kaj vi ne znate pozdraviti?« »Jaz sem serviser iz Zagreba,« je kratko odgovoril delavec. Kmalu je bil poklican nazaj v Zagreb, morali so ga nedomestiti z drugim delavcem. Ni pa znano, ali je ta znal pozdravljati.

Tovarna kovčkov in keksov

Tovarna bakra se je med vojno imenovala Kupfer Fabrik. Kmalu je dobila slovensko ponemčeno ime »kufer fabrika«. Še po vojni je marsikateri Nebistričan vprašal, ali tovarna izdeluje kovčke. Po letu 1945 so v tovarni za valjanje pločevine uporabljali bloke (cakes) iz bakra. Pravili so jim »keksi«. Glas o kekseh je prišel celo do Beograda do ministrstva za industrijo, pod katerega je spadala tovarna. Tedaj smo jedli povečini le koruzni kruh, v Slovenski Bistrici pa je obstajala tovarna s kekši! Nekega dne je poklical nežni glasek iz

ministrstva v prodajni oddelek v Slovensko Bistrico: »Molim, kakve keksove imate kod vas?« Vodja oddelka M. H. je odgovoril: »Samo ene vrste, ampak vsak je težak 1000 kil, eno tona.« Le »izvinite« se je še slišalo ...

Neverjetno

In vendar resnično. Nekaj let po osvoboditvi je zagorela menza v tovarni, nad staro valjarno in obratom za izdelavo lokomotivskih kurišč. Tudi poročevalec te zgodbe je šel pogledat, kaj se dogaja na drugem koncu tovarne. Tedaj je stopil iz spodnje upravne zgradbe pogonski inženir P. P. Rekel mu je: »Ravnokar sem govoril z Beogradom, povedal sem ministru za industrijo, da tovarna gori. Veste, kaj mi je odgovoril? Fala bogu!« Minister je bil Slovenec. Tovarne bakra ni maral in je ni obiskoval, pač pa tovarno v Kidričevem. O vzroku so govorili starejši delavci iz prejšnje Jugoslavije.

Ladislav Kovačič - Jaka Drog

Še nekaj prostih mest

TUDI KO PRIDETA JESEN IN ZIMA, SI ZAPOSLENI ZASLUŽIJO ODDIH!

Obveščamo vas, da je ostalo še nekaj prostih mest za letovanje v zimski sezoni. Vse, ki bi želeli v zimski sezoni letovati v brunaricah pri Treh kraljih ali v Banovcih, vabimo, da se oglasite v pisarni sindikata Skei, kjer lahko rezervirate termin in poravnate akontacijo.

Komisija za letovanje

Brunarica v Banovcih

Brunarica pri Treh kraljih

Izleti zaposlenih

IMPOL FT NA PRIMORSKEM

Zaposleni v družbi Impol FT so se v oktobra odpravili proti Primorskemu. Na lep, sončen dan se je zbralo 50 zaposlenih. Ogledali so si luko Koper, obiskali so klet Vina Koper, kjer so degustirali primorska vina, prav tako so si ogledali staro oljarno Tonino hišo, staro približno 500 let. Sledil je ogled akvarija v Piranu in obisk razgledne točke Socerb, od koder se jim je odprl čudovit razgled na Tržaški zaliv in del slovenske obale. Izlet so zaključili v restavraciji v Vrhniki, kjer so se okrepčali z značilnimi lokalnimi jedmi. Pravijo, da je bil izlet zelo lep in naporen, tako da ga bodo morali prihodnje leto zagotovo ponoviti. Seveda bo lokacija druga, upajo pa, da se ga bo udeležilo še več zaposlenih.

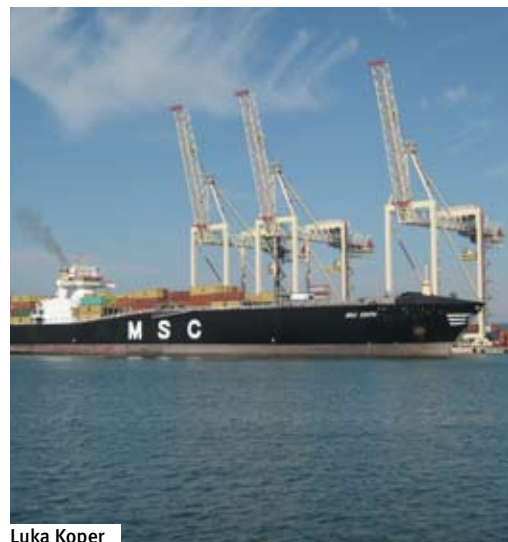
Tonina hiša je nanje naredila globok vtis

IMPOL PCP V BENETKAH

Zaposleni iz družbe Impol PCP so se septembra odpravili v Benetke. Izleta se je udeležilo 75 zaposlenih. Z dvonadstropnim avtobusom in v spremstvu ansambla Adonis so se v zgodnjih jutranjih urah odpravili novim dogodivščinam naproti. V Benetkah jih je čakalo prekrasno vreme z 31 stopinjami Celzija. Ogledali so si najpomembnejše znamenitosti Benetk. Vsi pa si bodo najbolj zapomnili majhno nevšečnost, ki se jim je pripetila na poti domov: na avtocesti v Italiji je počila pnevmatika njihovega avtobusa. Kot pa se za prave Impolčane spodobi, so tudi to preživeli z nasmehom na obrazu. Pot so zaključili na kmetiji Hudičevci v Podnanosu z dobro večerjo in prijetno zabavo.

Na trgu sv. Marka

Luka Koper

V Benetkah jih je pričakalo čudovito vreme

KADRING NA KRASU

Letos smo zaposleni v Kadringu za team-building izbrali posebno kraško izkušnjo. Skozi dvodnevno raziskovanje srca slovenskega Krasa, kjer v silni, a blagodejni burji šelesti živo rdeči ruj in zori slasten pršut, kjer se toplemu soncu nastavlja kraljeva teranova trta, kjer so pridni ljudje v stoletjih nenehnega boja z naravo krčili kamniti svet in širili površino plodne, rdeče prsti in kjer ležijo vasi z značilno kraško arhitekturo, več kot 900 let stare naselbine s številnimi kraškimi znamenitostmi in posebno bogato kulturno dediščino, smo doživeli značilen način življenja na Krasu. Drugi dan je bil namenjen kulturnemu raziskovanju kraških vasic na območju Štanjela, Komna in Brestovice. Pustolovščino smo zaključili na Turistični kmetiji pri Živčevih, kjer smo skupinsko izdelali še strašili Straška in Tončka, ki bosta v vinogradih pripomogla k zorenju grozdja.

Simona Kolar

Bogata kulturna dediščina Krasa in pester tematski program

Bučni kolač

Sestavine za testo:

- 28 dag moka
- ena četrtina žličke morske soli
- 5 žlic bučnega olja
- 1,8 dl vode
- model za pito (premer 28 cm)

Sestavine za nadev:

- 50 dag bučnega mesa (navadne oranžne buče)
- 2 žlici oljčnega olja
- žlica nasekljanih rožmarinovih lističev
- zeliščna morska sol
- poper
- 2–3 jajca
- 1 dl mleka
- 2 žlici sladke smetane
- 2 žlici naribanega parmezana
- 10 dag naribanega ementalca

Priprava testa:

V skledo presejemo moko in dodamo sol. Bučno olje in mlačno vodo mešamo približno eno minuto, da dobimo gosto tekočo zmes, ki jo nato dodamo k moki, zmešamo in hitro zgnetemo. Testo razvaljamo neposredno v namaščen pekač in shranimo v hladen prostor.

Priprava nadeva:

Bučno meso (brez semen) narežemo na srednje velike kocke in jih podušimo na vročem olju. Vmešamo rožmarin, začini-mo s soljo in poprom. Pripravljen nadev porazdelimo po testu.

Pečenje:

Jajca umešamo z mlekom, sladko smetano, parmezanom in ementalcem in nato pripravljen bučni nadev prelijemo z jajčno zmesjo. Kolač pečemo v prej ogreti pečici pri 180 stopinjah Celzija 25 minut.

Iz navadne buče lahko pripravimo okusen obrok

Jesen je preprosto lepa

Z MALO DOMIŠLJIJE JO LAHKO ŠE BOLJ POPESTRITE

V pričakovanju obilnih darov, vonja gozdnih poti po suhem listju in go-bah, jesenski zlatorumeni barvi sonca, ki najde svoj odsev v številnih toplih odtenkih buč, rjavordečem šipku ter javorjevih listih, smo že krepko zakorakali v jesen. V čas, ki daje številne priložnosti naši domišljiji, ko kulinarična spretnost dobi krila, kreativni pa smo tudi pri dekoriranju svojih domov. Iz naravnih materialov lahko ustvarimo številne izvirne dekoracije:

- Iz izdolbenih buč lahko naredimo prikupne vrtnne svetilke, ki jih postavimo pred vhodna vrata, na ograje, stopnice ali pa jih uporabimo kot namizne svetilke. Prav tako lahko služijo tudi kot vaze, tako da vanje položimo steklene kozarce.
- Majhne okrasne bučke lahko uporabimo tudi kot držalo za prtičke pri jesensko pogrnjeni mizi ali pa jih preprosto položimo v steklene skledе, s tem pa dobimo enostavno, a elegantno dekoracijo.
- Liste zanimivih oblik in živahnih barv, ki smo jih

nabrali na sprehodu skozi gozd ali park, vložimo v debelo knjigo in obtežene nekaj dni sušimo. Iz njih lahko izdelamo stensko sliko, tako da jih prilepimo na karton, ki ga uokvirimo in obesimo na steno, lahko jih uporabimo pri izdelavi voščilnic ali pa razporejene po mizi uporabimo namesto sredinskega okrasnega prta.

- Iz številnih pisanih plodov nenavadnih oblik, kot so plodovi živordečega šipka, črnega ligustra, beli plodovi jasmína ali rumene japonske kutine, lahko z lahkoto pričaramo pisan jesenski aranžma.
- S suhimi vejicami, ki jih narežemo na enake delce, lahko oblepimo vaze ali kozarce za vlaganje in izdelamo v naravni material oblečene vaze.
- V majhne lesene košarice razporedimo sveže in posušeno sadje ter košarice razporedimo po stanovanju. Košarice bodo okras, hkrati pa slastni opomnik, da lahko naredimo nekaj za svoje zdravje.
- Storžke, divji kostanj in njegove ježice, želod, žir in vejice nanizamo na

vrvico in tako dobimo zanimiv okenski kras, ki ga pritrdimo na karnise. Prav tako lahko v veliko veselje otrok z njimi iz naštetih plodov ustvarimo najrazličnejše figurice.

- Iz vej in plodov lahko ustvarimo jesenski venček, ki ga obesimo na vhodna vrata, okno ali vrtno ograjo. Pritrdimo ga z debelim živobarvnim okrasnim trakom. Nekoliko drugačen venček lahko naredimo iz maha, lišaja ali drugega zimzelenega rastja, ki ga okrasimo z jesenskimi plodovi.
- V gozdu nabavimo mah in drevesne lišaje ter jih položimo v s prstjo napolnjen glinen cvetlični lonček. Tako napolnjen lonček nato okrasimo z barvnimi plodovi. Za minimalističen izgled uporabimo eno vrsto plodov, za bolj drzne kombinacije pa kombiniramo različnih barv in plodov.

Izkoristimo čudovito jesen, njene barve in plodove ter si nabavimo moči in energije za čas, ko se bo sonce skrivalo!

				META-LURG	IT. PEVEC ZABAVNE GLASBE	ČLAN GARDE	UVODNA GLASBA K ODDAJI	TRAVA PRVE KOŠNJE	REDEN OBJISKO-VALEC	IVAN AHČIN	IMPOL	TORKOVA PRILOGA DELA	VOŠČENA CELICA V PANJU	TOMAŽ DOMICELJ	VRSTA DRAME	TV VODITELJICA (PIA)
				AM. TENIŠKI IGRALEC (ANDRE)							LITE-RARNI JUNAK BENDER					
				MESTO V COLO-RADU (ZDA)							DRAMA GORKEGA DEL SLOV. BISTRICE					
				PISA-TELJICA SVIT						ZMIKAVT				TRST		
				TEPČEK						TAJSKA REKA				SL. PISATELJ (FRANCE)		
												NEMŠKI FILOZOOF (PAUL)	BISTVO			
DOKUMENT O PRIZNANJU ZA ZASLUGE				MARIBOR. OPERNI PEVEC (DUŠAN)	BRAZIL. IGRALKA BRAGA			KVAČKA-NEC					ARHITEKT RAVNIKAR			
					POVRŠINA			ZDRUŽ. PODJETIJ								
HRVAŠKI PEVEC (JASMIN)							KUBANSKI BOBEN						OŽE, KONOP			
							REKA V MAKEDON.						OPORNJA			
HRVAŠKO MESTO V ZAHODNI ISTRI						SPORA				ČEŠKI PISATELJ BREZINA						
						JEZDNA ŽIVAL										
USNJE NA ZADNJEM DELU ČEVLJA							STAR SLOVAN			TEŽKO STRELNO OROŽJE, KANON				M(E)H		
							IGRALKA WARD							BISTRIŠKA VOKALNA SKUPINA		
IZUMRLI PTIČ Z NOVE ZE-LANDIJE					MERA ZA ŽITO					IMPOL	IZGON, PREGNAN-STVO	OBALA, RIVIERA				IMPOL
					ŠPANSKI POLITIK							REKA V FRANCIJI				
PEVKA FITZ-GERALD						PEVEC JUNKAR			DUH, BISTRČ						OPOJ-NOST	ZAKOVICA (LJUDSKO)
						DRŽAVA V BRAZILIJ			IGRALKA NIELSEN							
NOBELIJ					SL. POET (DANE)			KRAJ PRI KRŠKEM					REKA V ANGLIJI			
					REŠEVAL-NE SANI			SKAND. M. IME					IT. POP PEVEC			
SL. IGRALEC (BRANE)							ŠVEDSKI LITERAT (OLA)							NIZOZEM. MESTO		
							(TO)ČA							SOSEDNJI ČRKI		
MAJHEN CEKAR									BIVŠI SL. TELO-VADEC							
LUKA NA SICILIJI									PISATELJ TOLSTOJ							GESLO KRIŽANKE NA OSENEČ. POLJIH

7	5		8					
		8		3		7		
	9	2	6		7		3	
	3	6		9		5	8	
9								6
	4	5		2		3	1	
	2		9		5	1	7	
		7		4		9		
					2		6	5

NAGRADNA KRIŽANKA

Križanko izpolnite in geslo pošljite v uredništvo Metalurga do 22. novembra 2010.

Nagrajenci bodo objavljeni v naslednji številki Metalurga.

1. nagrada: vikend paket v brunarici na Treh kraljih
2. nagrada: knjiga Antona Gričnika: Jaz hočem bit' fraj
3. nagrada: zavitek kuhinjske folije

NAGRAJENCI KRIŽANKE

1. nagrada (vikend paket v brunarici na Treh kraljih):
Simon Detiček, Impol PCP
2. nagrada (knjiga Antona Gričnika: Jaz hočem bit' fraj):
Sonja Korošec, Impol LLT
3. nagrada (zavitek kuhinjske folije):
Milan Kolenc, Impol FT

Nagrade lahko prevzamete v tajništvu Kadringa.

Metalurg je časopis skupine Impol. Izvršna urednica: Nina Juhart Potočnik. Priprava člankov: Urša Zidanšek, Tina Semprižnik. Avtor fotografije na naslovnici je Serpentes, avtorji preostalih fotografij so: Nino Verdnik, Urša Zidanšek. Vir fotografij: www.sxc.hu. AD&D: Jay Erjavec. Lektoriranje: Lucija Hrženjak. Prelom strani in tisk: www.grafis.si. Naklada: 900 izvodov. Naslov uredništva: Metalurg, Trg svobode 26, 2310 Slovenska Bistrica, Slovenija. Elektronska pošta: nina.juhart@kadring.si. Telefon: 02/80 55 205, telefaks: 02/80 55 202.